

Tanmenetbe be nem sorolt feladatok EGYEB / altfel.doc

(Vissza a tartalomjegyzékhez: [..\Tartalomjegyzék.doc - Tanmenetbe be nem sorolt feladatok](#))

Ebben a fejezetben részben azok a feladatok találhatók, amiket egészen eltérő életkorú gyerekek is sikerrel oldhatnak meg, vagy több törzsfeladat kiegészítő feladataként is szerepelhetnek. A lista természetesen jóval hosszabb lehetne, hisz például a bevezető mesebeli feladatsort is alkalmazhatjuk harmadiktól nyolcadikig, persze más és más felvezetéssel. A technikai tanulmányokat is tarthatjuk óvodától egyetemig különböző szinteken.

Másrészt itt szerepelnek egyelőre azok a feladatok, amiket csak igen ritkán alkalmaztam, és mindenképp részletesebb kidolgozásra szorulnak.

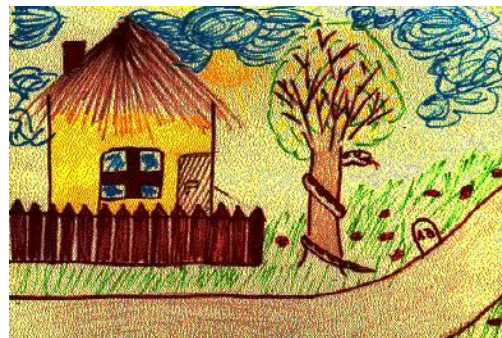
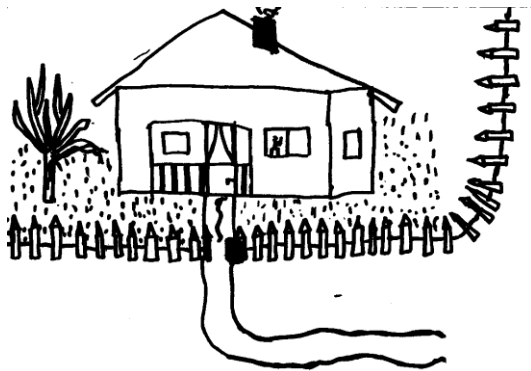
Képalpotts megváltozott motívumokkal

Sokféle témában, sokféle céllal használhatjuk. Technikai tanulmányok után alkalmas lehet a tanultak rögzítésére, felmérhetjük, fejleszthetjük vele a téralakító, komponáló készséget, vagy drámajátékot indíthatunk vele. (A gazdagító változattal.)

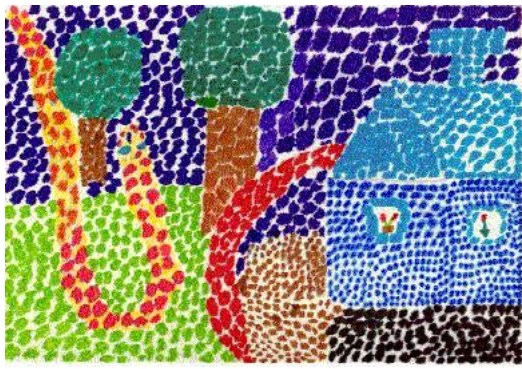
A feladat: olyan képet rajzolni, festeni, amin valahol szerepelnek a megadott szereplők, vagy motívumok. Kompozíciós vagy technikai tanulmányoknál kiköthetjük, hogy csak ezek szerepelhetnek, szabadabb munka során bármit hozzátehetnek. Drámajáték előkészítésekor, vagy csoportmunkának feladva cél lehet, hogy minél több kiegészítő motívumot gyűjtsenek.

Kígyó, fa, kerítés, ablak, ház

Rajzoljatok, fessetek egy képet, amelyen szerepel egy vagy több kígyó, fa, kerítés, ablak, ház. Ezen túl semmiféle konkrét megkötés nincs. A gyerekek kérdéseire: lehet-e itt-ott valami, mindig azt válaszoljuk: nekünk csak az a fontos, hogy legyen a képen kígyó, fa. Ezen túl semmiféle konkrét információra ne számítsanak, minden rájuk van bízva. (A feladat közlője - Jónai Éva - az elkészült rajzokat a gyermeki lélekállapot hű tükrözőjének tartotta, bizonyára érdekes lehet a rajzok elemzése. Az alábbi képek a filctoll technikai tanulmány óra után készültek.

Két felületesen megoldott munka.

Erika sem találta túl érdekesnek a feladatot, a pointillista technikával tette egyénivé.

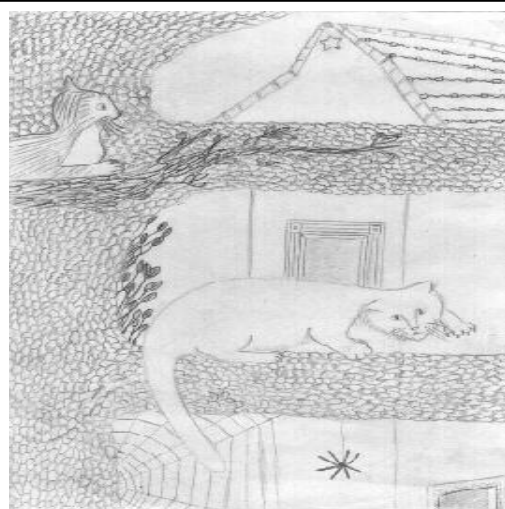
Technikai tanulmányt követő munkák.

Andrea a kígyót teszi főszereplővé.

Fa, élőlény, ház (ember)

Az ember esetleg leghagyható.

Kormos Katalin, 7. O Műv. Isk.

Egy névtelen művészeti iskolás munka.

Pádár Csilla 7. O. Műv. Isk.

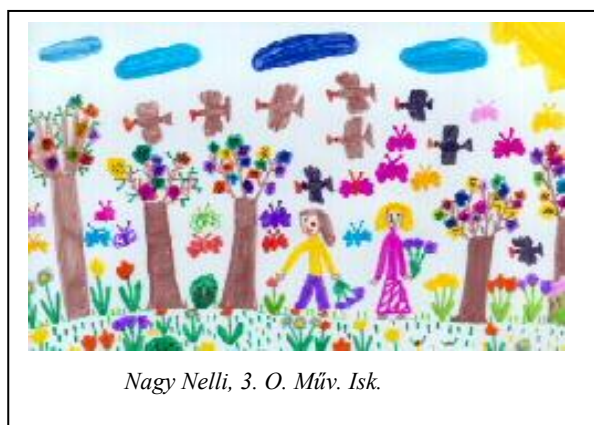

Balogh Brigitta 3. O. Műv. Isk.

Egy különös kert

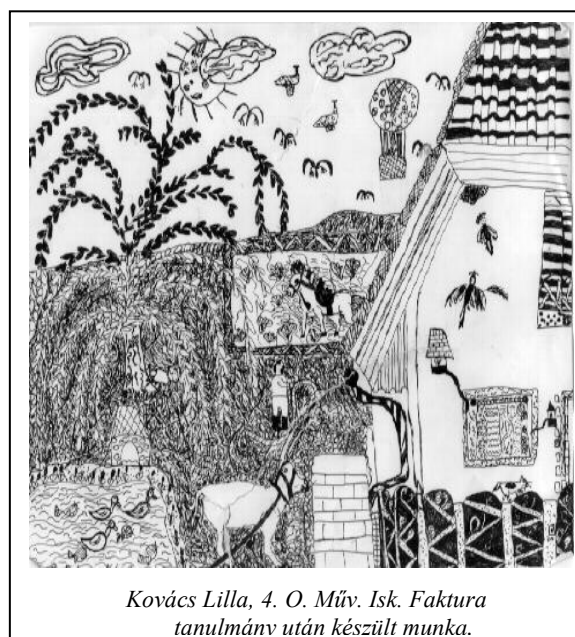
Itt nem szabjuk meg, mi legyen a különös kertben. Mellékelt munkáink klasszikus technikákkal készültek, de igen izgalmas feldolgozási lehetőségeket kínál, pl. a doboz tér műfaja is.

Nagy Nelli, 3. O. Műv. Isk.

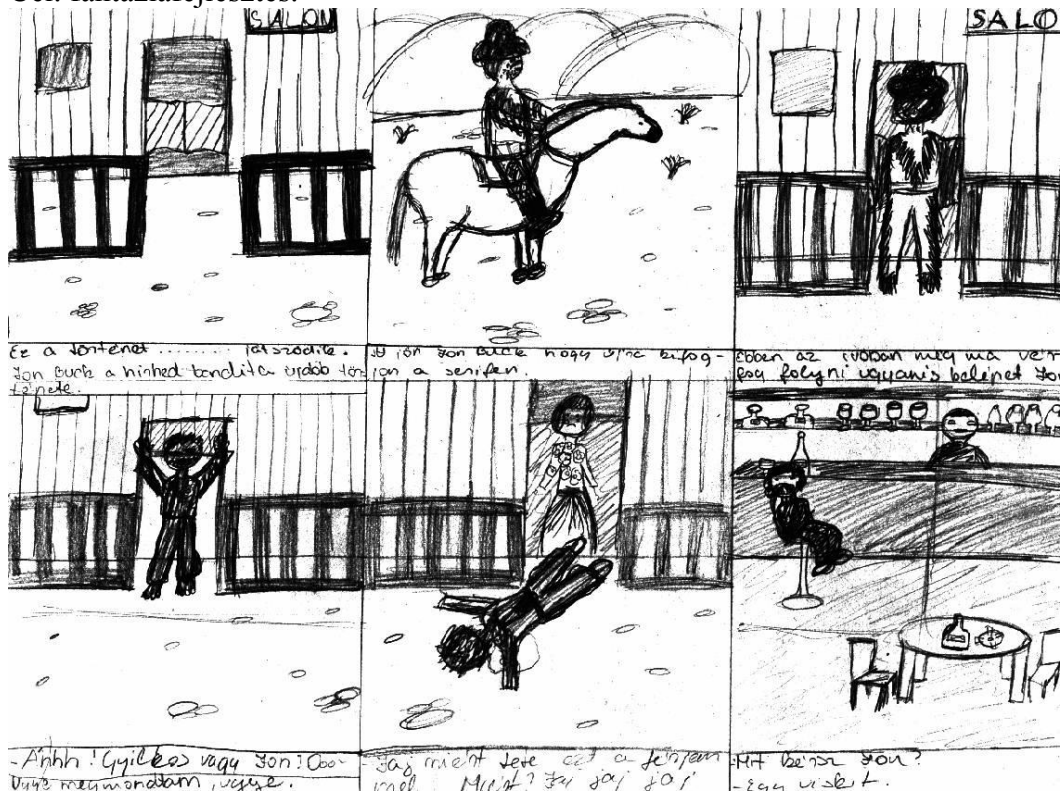
Kovács Viki, 5. O. Műv. Isk.

Kovács Lilla, 4. O. Műv. Isk. Faktura tanulmány után készült munka.

Történet elmesélése egy képen, képsorozatban, vagy képregényben.

Cél: fantáziafejlésztés.

Nagyon sok feladatnál rajzolhatunk történetet a témához kapcsolva, de minden támpont nélkül

is kiadhatjuk.

A történet vagy adott, vagy azt is most kell kitalálni. Tilos mindenféle szövegbeírás. Mindent képileg kell kifejezni. Mivel csak egyetlen képet készíthetünk, ebben kell különböző idősíkokat ábrázolni. Esetleg levethetünk néhány képet Makoldi Sándor sorozatából.

Kioszthatunk egy-egy képet is. Írj köré történetet!

A firkavázlattól az illusztrációig

Akkor használok ezt a feladatot, amikor az alsós csoportok túljutottak a technika tanulás első lépésein, elkészítették az első pasztelleket, linókat, és itt az ideje megtanítani őket a vázlatozásra. (Új csoportoknál akár középiskolában is alkalmazható, persze ideillő szövegekkel.)

A gyerekek nehezen fogadják el, hogy egy-egy linómetszet előtt, amin aztán hetekig fognak dolgozni, érdemes előbb egy kis firkavázlatot készíteni, esetleg több változatban is kipróbálni a motívumok elhelyezését.

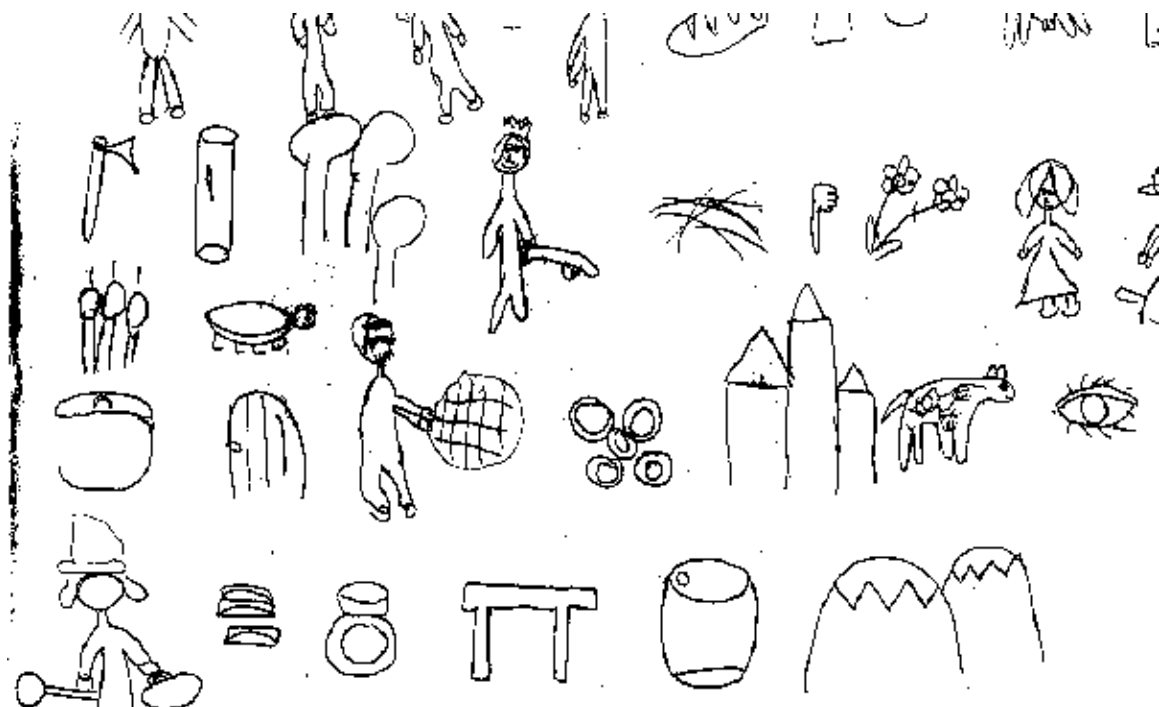
Jól dolgozó gyerekeknek esetleg kiadhatjuk egyszerre az egész feladatot, tehát folyamatosan olvasom a mesét, ők firkavázlatokat készítenek, majd ebből komponálnak egy sűrített képet, de nehezkesebb osztályokban tagoltabban kell dolgozunk.

A gyerekek nem értik, miért kell firkálva megrajzolni azt, amit "rendesen" is meg tudnak rajzolni, ezért a feladat kiadásakor mindig be szoktam mutatni rosszul komponált, apró kis kivehetetlen motívumokkal megoldott, valamint jól szerkesztett linómetszeteket. A firkarajzra azért van szükség, mert ha a kompozíciós vázlatok elkészítésekor mindig részletesen kidolgoznák a motívumokat, azok szép lassan lecsupaszodnának, elveszítenék karakterjegyeiket. Az történe velük, ami a sokszor elmondott történettel. Leegyszerűsödne a legfontosabb elemekre.

10 másodperces rajzok

Kiválasztok egy rövid mesét, a megrajzolható szereplőket ceruzával aláhúzom. Közülük kiválasztok négyet (l: kutya, katona, király, hintó). A gyerekek előtt papír, ceruza, a feladat, megrajzolni a szereplőket, 10 - 10 másodperc alatt. A minőség egyáltalán nem fontos, csak az, hogy a szereplőket meg tudjuk majd különböztetni egymástól. Kell egy kis rábeszélés, még így is lesz, aki nagy műgonddal kezdi rajzolgatni az arcokat.

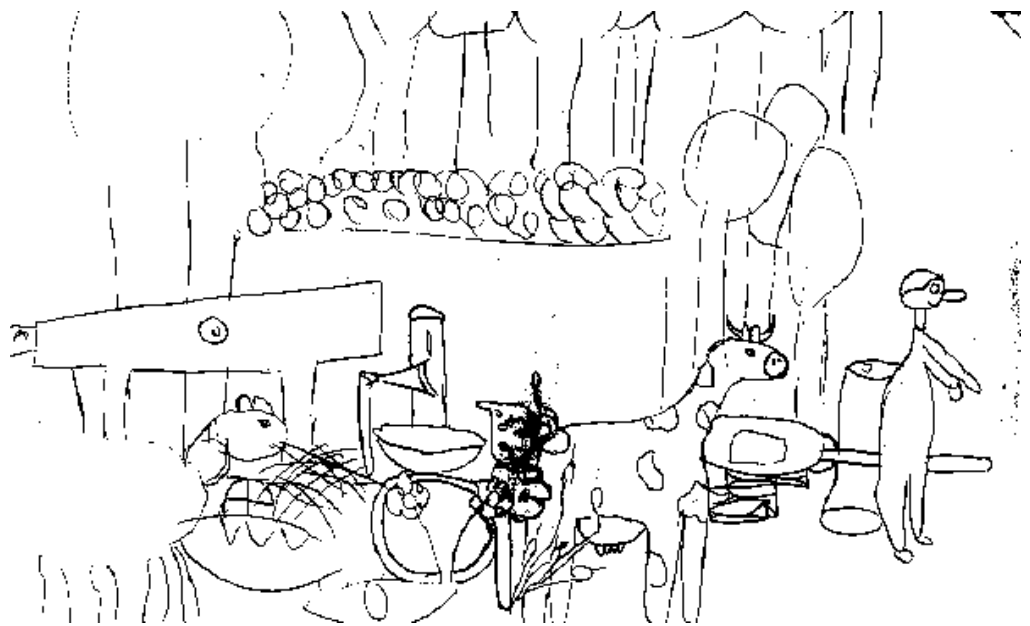
Sorrajz egy mese szereplőiről.

Most felolvasom a mesét, amikor egy új szereplő először kerül elő, megállok, tízig számolok. A feladat: megrajzolni minden szereplőt egy kis firka rajzzal.

Kompozíciós vázlat készítése firkarajzokkal nagy háttérfeltokból indítva.

Rajzolókat fel a legnagyobb méretben ábrázolható firkát, majd rajzókat elé a következő dolgot, kissé kisebbbe, aztán megint a következőt, mindig egy kicsivel kisebb legyen az előzőnél. Rajzolhatjuk úgy, hogy

minden más színű legyen, általában azonban inkább műszaki rajzlapra dolgoztatok, és visszaradirozzuk az eltakart részeket. (Végre radirozhatnak. Mindig kifelé a papír közepétől!) A/3-as lapra dolgozunk.

A kép kidolgozása

Kész a vázlatunk, fogunk egy másik A/3-as lapot, és zsírkrétával, vagy olajpasztellel elkezdjük a kidolgozást.

Most a legelöl lévő, legkisebb alakokkal kezdjük, vagy okkersárga vonalrajzra színezve, vagy minden részletet a maga színével vázolva.

Két kidolgozott kép a művészeti iskola elsőseitől. (A foglalkozást Danka Attila vezette.)

Lente Bernadett, 3. o.

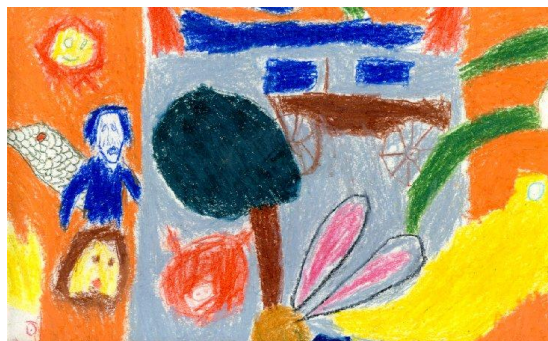

Vágó Nikolett, 4. o.

És négy munka az 5. B. osztályból, ereszkedő "helyiérték" sorrendben. (Lásd még egész osztályos teljesítmények, illetve a linó technika, hullámpapír metszetek.)

A feladat pontos megoldása. A szereplők zárt csoportot alkotnak, a madár "funkcionálisan" lóg ki.

Szétszórt motívumok, nagy még a belső ellenállás a takarásos helyzetekkel szemben.

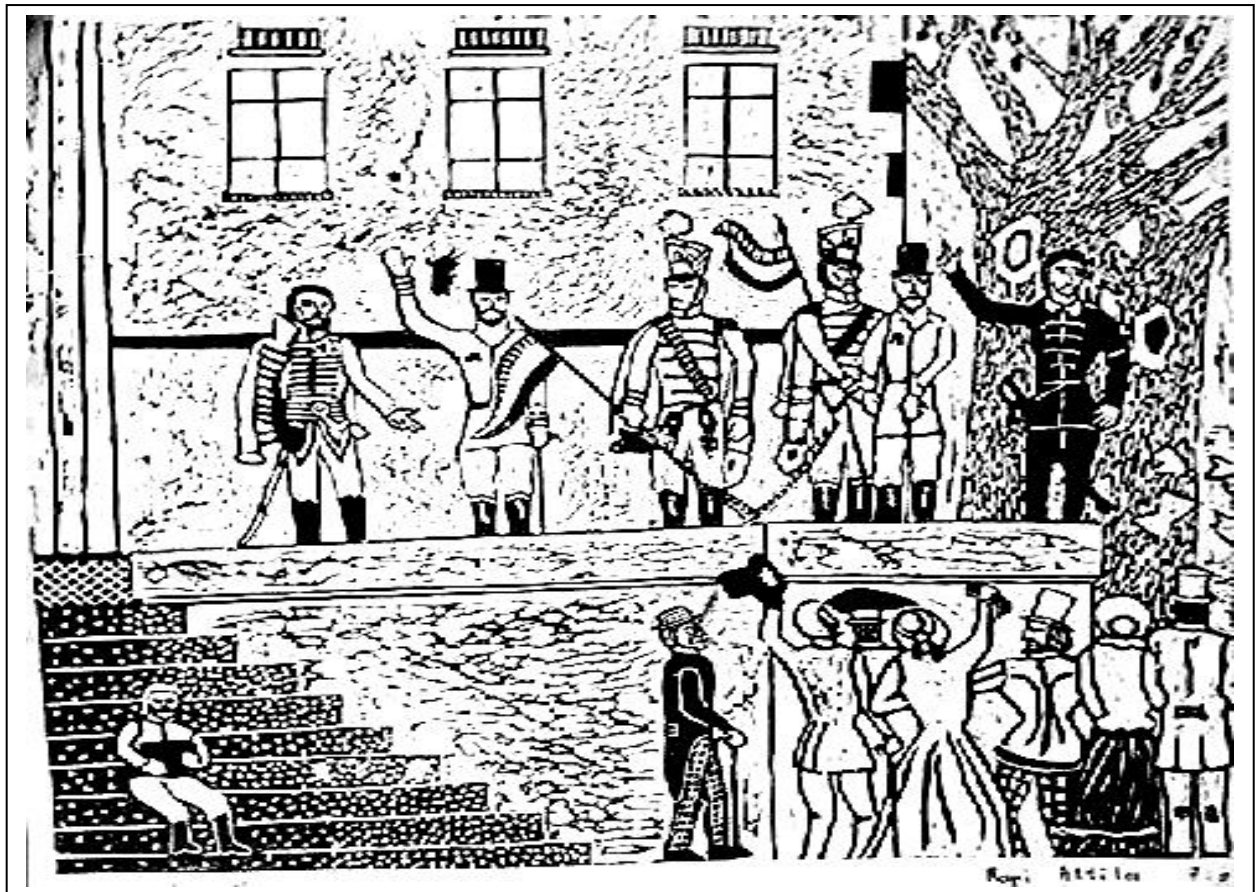
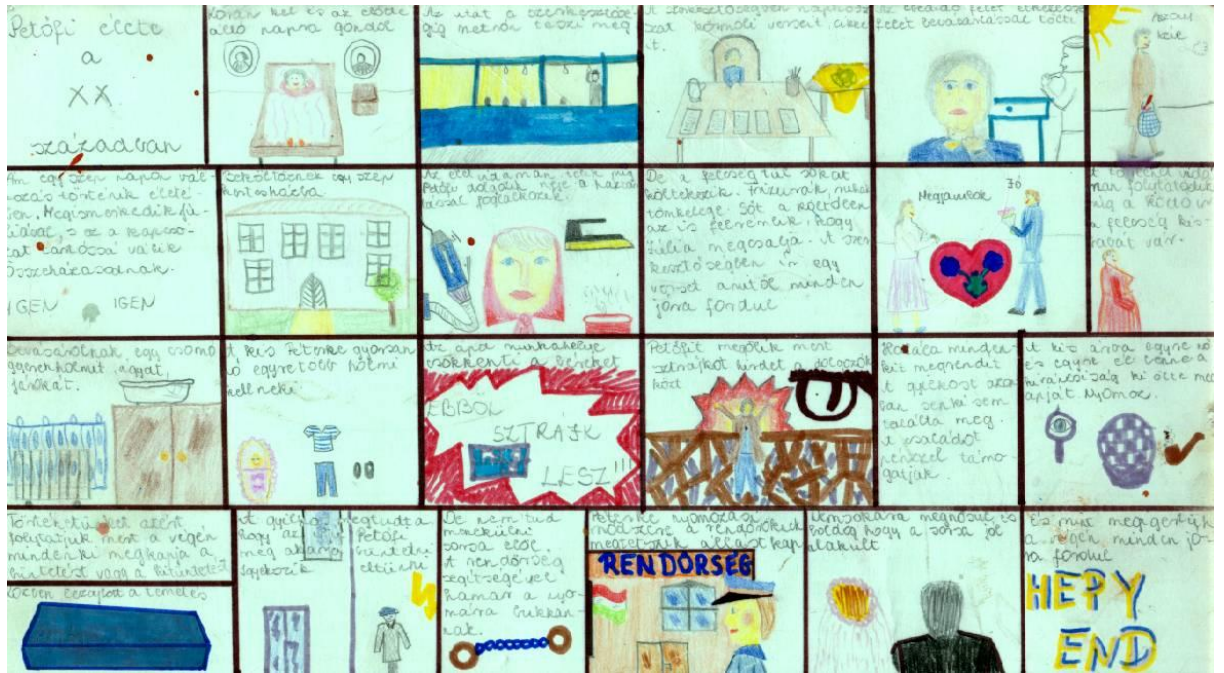
Kisebbség a szereplők, de a háttérformákkal együtt mégis szép a kompozíció szerkezete.

Itt a szereplők már leválnak egymásról, egy-egy háttérelme takarnak bele, a legutolsóként megrajzolt nyuszi már teljesen különáll.

Ha ma élne

Sajátos feladat híres régen élt emberek feltámasztása. Petőfi, Don Quijote, stb.
Ezt a feladatot képregény formában érdemes megoldani. Ide vágó szöveg: Esterházy Péter:
Petőfi a légtornász.

Napló (Feljegyzések)

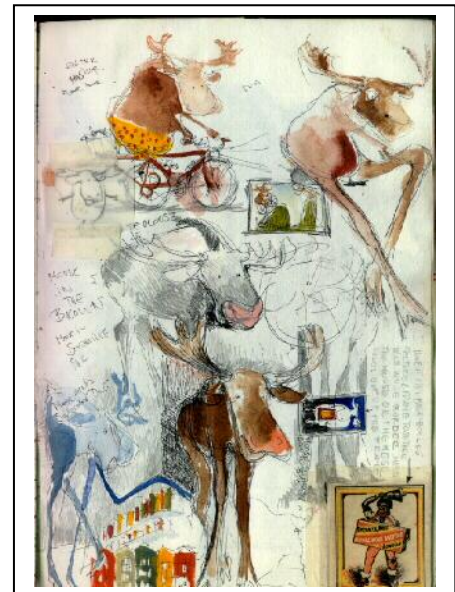
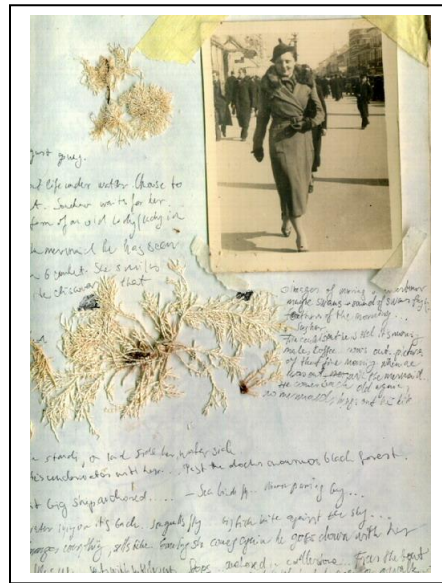
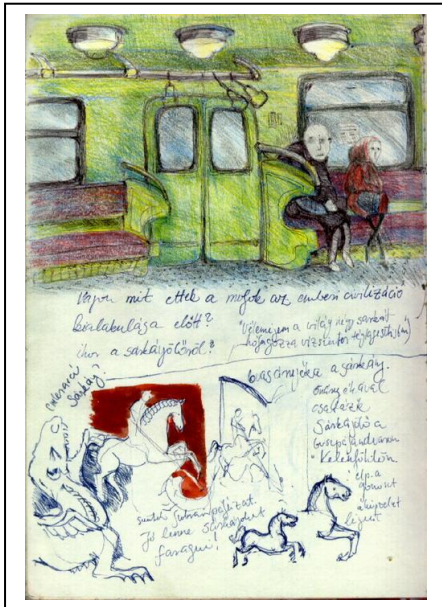
Cél: kompozíciós készség fejlesztése.

Bevezetőül levetítem a napló c. montázsost.

A feladat, elképzelni valakit, akinek egy vagy néhány napját, hetét kell elmesélni egy vázlatos képsorozaton, vagy montázsszerű kompozíción. A napló lehet epikus, ekkor a történet a fontos, lehet formakutatás, megpróbálunk érdekes kompozíciókat keresni, különleges nézőpontokból, különös fényviszonyok közt ábrázolni akár közhelyszerű jeleneteket, vagy megjelenítheti a napló elképzelt írójának legfőbb problémáit. Legjobb persze a kettő vegyítése. A napló lehet képsorozat, vagy egyetlen kép.

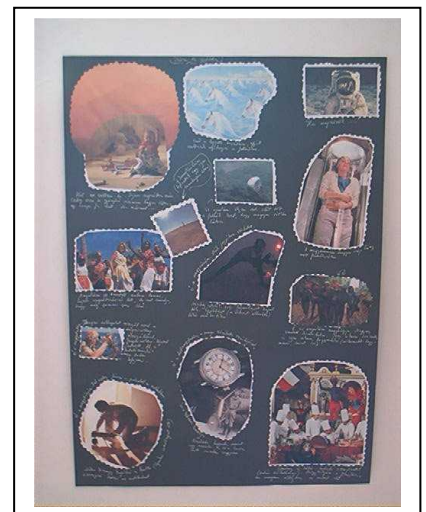
Technikája lehet rajz, papírkivágat, papírtépés, anyagkollázs, ausz rajz.

A mellékelt képek Kiss Andrea jegyzetfüzetéből származnak, amit művészkönyvnek is nevezhetnénk.

Napló helyett készülhet egy valóságos, vagy elképzelt családtörténet, vagy hasonló beszámoló egy utazásról.

Néhány kép a Bárka színház Ungváry Fanny vezette gyermekcsoportjától:

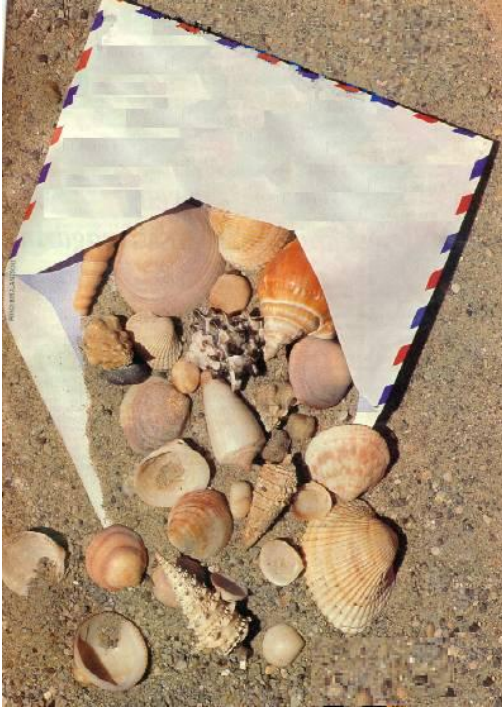

Levél

Az előző feladathoz hasonló, de most nem naplót rajzol az elképzelt alak, hanem levelet, amiben megtörtént dolgok keverednek vágyálmokkal, vagy félelmekkel.

Esetleg plasztika is készülhet, szabadon, vagy egy boríték felhasználásával.

Szemléltetés: tematikus diák / levél (hiányos)

A Bertalan Zsolt fotója. Népszabadság Magazin, VIII/26. s

Hauser Beáta: Profán apokrif (Foto: Dénes Erika) Fürge ujjak, 95/2.

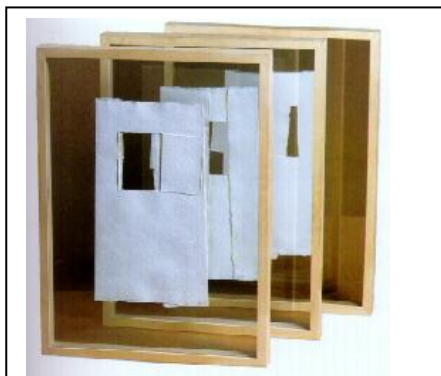
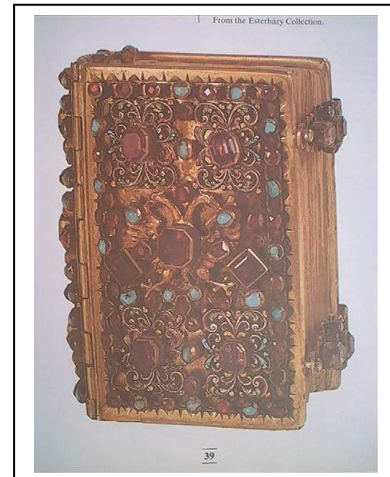
Művészkönyv

Önálló feladatként is alkalmazhatjuk, szinte bármely életkorban. Ebben az esetben a felvezetés lehet kötetlen (1), az anyagra (2), vagy témára (3) koncentráló.

1. Bemutatok egy szétnyitható, a síkból kiemelkedő mesekönyvet, egy régi, fémllemezzel borított kapcsos imakönyvet, stb. Ezek érdekes alakú, vagy anyagú könyvek, miféle könyvet terveznél?

2. Diákat mutatok, amelyek érdekes anyagokból készült könyveket ábrázolnak, vagy a könyvforma plasztikus változatai. Az asztalra kirakjuk a rendelkezésre álló anyagokat. Milyen könyvet tudnál elképzelni ezekből? Miről szólna? Mi lenne a címe?

3. Olyan diákat mutatok, amelyeken a köznapi vagy meglepő címek anyagban vagy formában is megjelenítődnek. Ekkor nem rakok ki anyagokat, az első feladat az ötletgyűjtés. A kiviteli tervek csak az ötletek vázolása után készülnek. Ugyanakkor az egyedi könyv vagy művészkönyv más feladatok megoldásának is lehet sajátos műfaja. I: kezek, falak, drapéria, csiga, stb. Ekkor egyszerűen kiadjuk azt a lehetőséget, hogy tervezzen, pl. egy "Kezek könyvét".

Kalmár János: Dis könyvének elveszett lapjai. Merített, hajtogatott papír, fa, üveg

Békés Rozália: A dolgok.

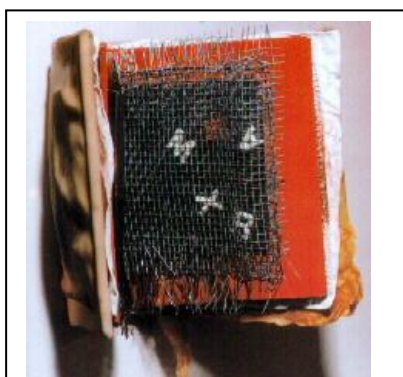
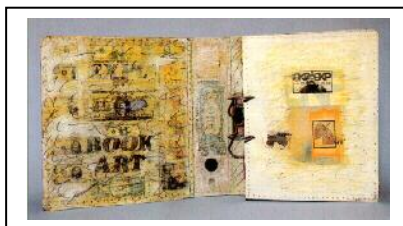
Tevésék (Hajrá) László vezérlés • Méző merített papír, vegyes technika • 15x20 cm

Butak András: Ugarit I/IV. Karton, papír, szőrme, növényi anyagok

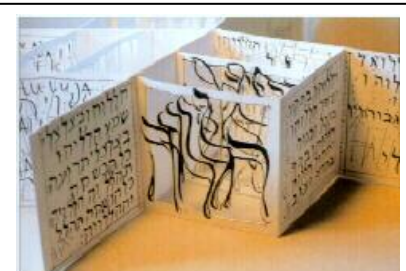
Kelecsényi Csilla: Táglakönyv. Kézzel merített papír, vászon

Kiss Ilona: Kis anarchista könyv. Műanyag, len,

Kiss Ilona: A párizsi tartózkodás könyve. Megdolgozott papír,

László Bandy: 150. Zsoltár. Dobozkönyv.

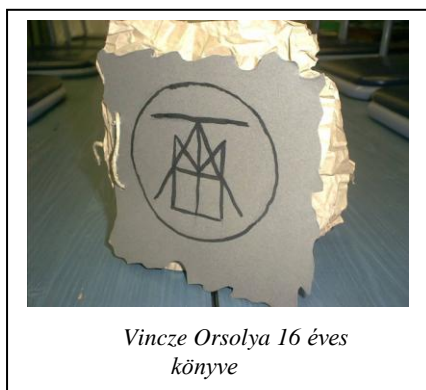
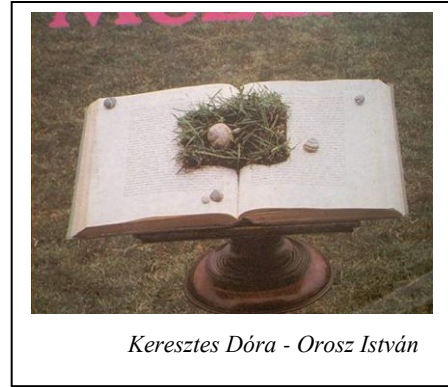
Könyv objekt

Ha nem könyvtervező művészek követték volna el az alábbi objekt-et, talán elgondolkodnék, szabad-e feladatként kiadni a könyv átalakítását.

Saját könyveink

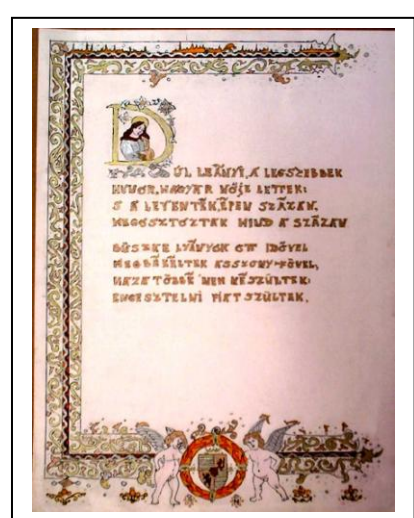
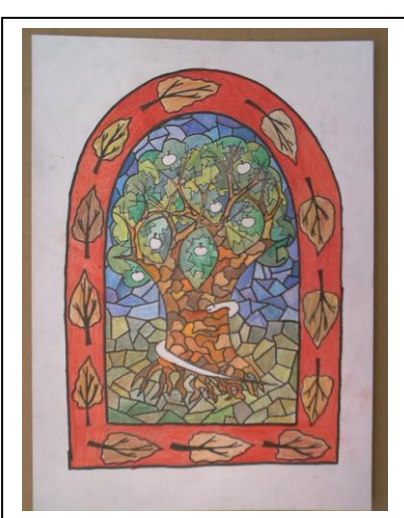
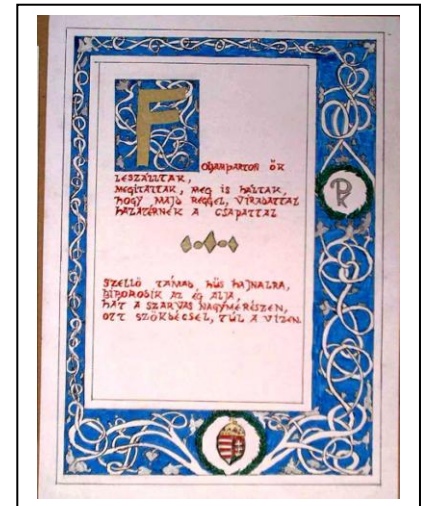
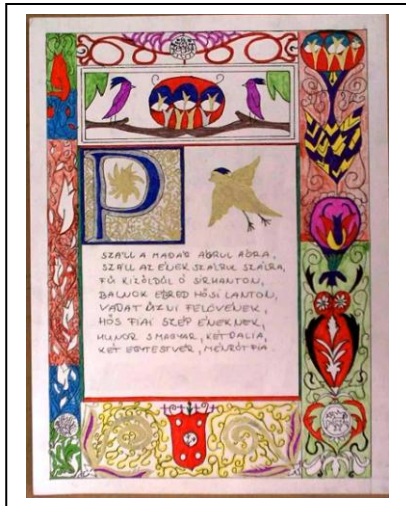
Az igazi persze az lenne, ha a gyerekek előbb technika órán, vagy a kézműves műhelyben hagyományos könyveket készíthetnének. Ha ezt mellőzzük, átugrunk egy lépcsőfokot. Néhány gyerek ugyan hajlandó művészkönyvet tervezni, a többség azonban inkább egy hagyományos kötésmunkát szeretne végigcsinálni.

Szemléltetés: tematikus diák / Művészkönyv

Kódexek

Akinek nincs kedve a művészkönyv tervezéshez, készíthet forrásokból egy kódexlapot, vagy teljesen önálló lapot alkothat.

Csillagképek

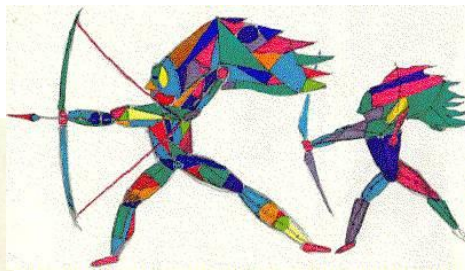
Nagyban bemutatjuk a csillagképeket, esetleg fénymásolóval sokszorosítjuk. A feladat: a csillagok köré rajzolni a névadót.

Másik változatban nem mondjuk meg a csillagképek nevét, rajzolj köré bármi mást.

A csillagképeket fénymásolóval sokszorosíthatjuk, vagy kitehetünk egy nagy kartont, amiről mindenki lemásolja magának, amit választott.

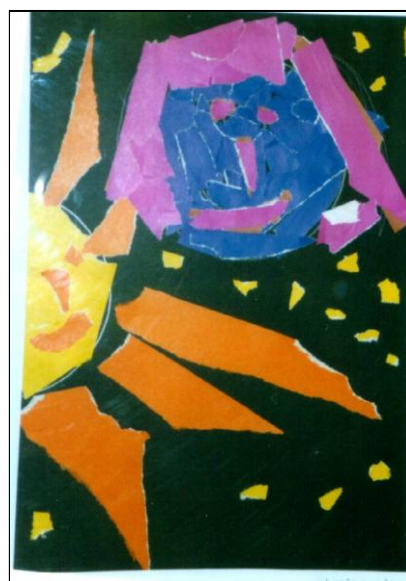
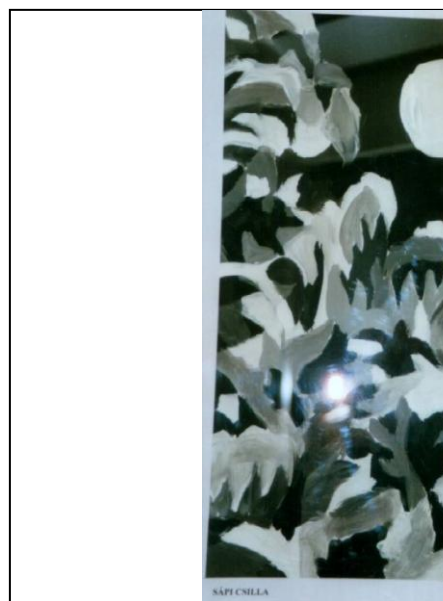
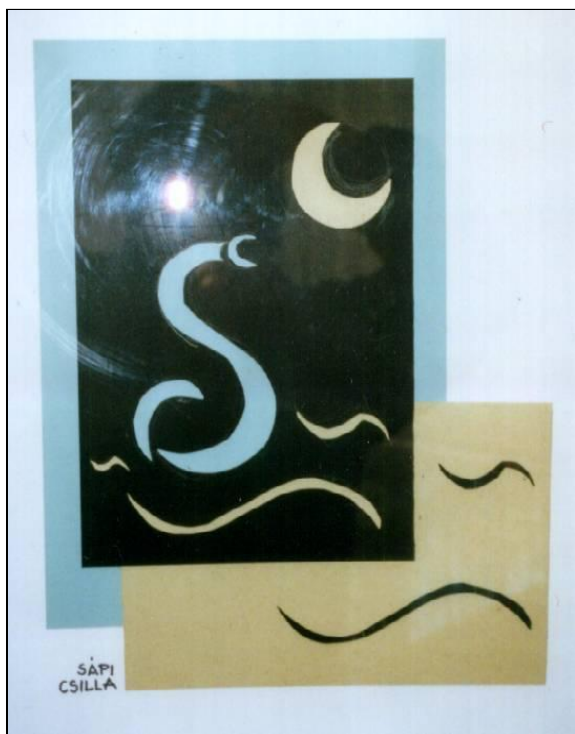
Illusztrálhatjuk a csillagképhez fűződő legendát, esetleg nonfiguratív eszközökkel próbálhatjuk újramesélni a történetet.

Szemléltetés: tematikus diák / csillagképek

Napfogyatkozás (... feladata)

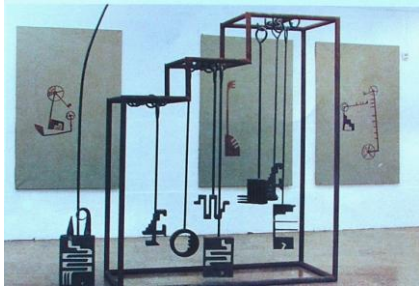
A feladat a napfogyatkozás képi újrafogalmazása volt.

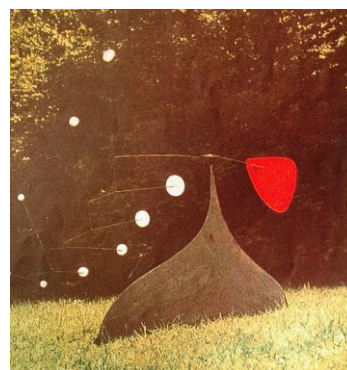
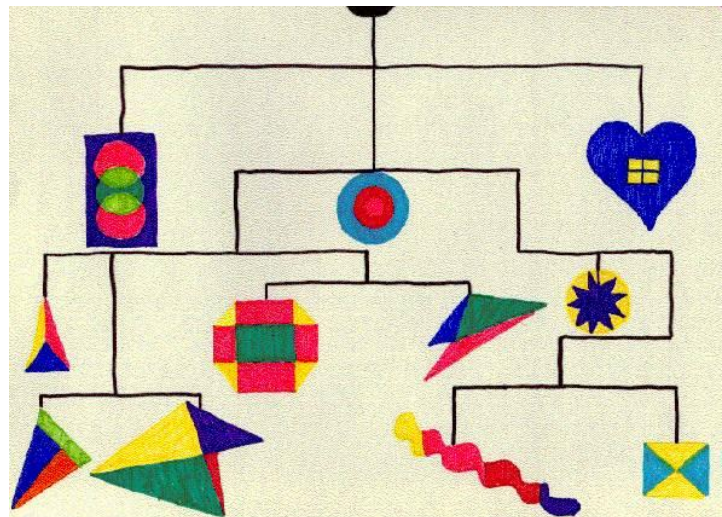
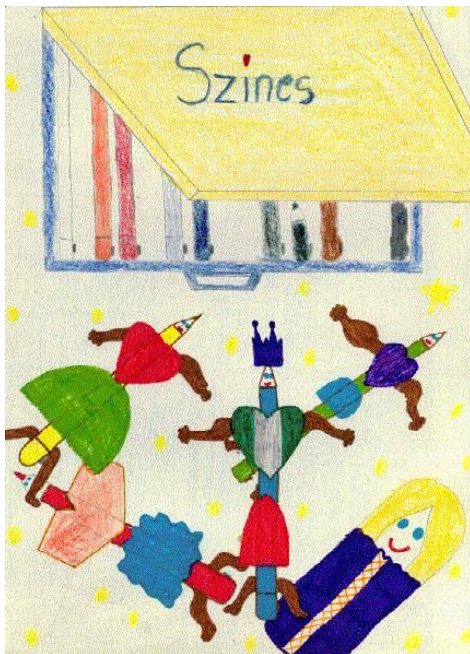
Mobil szobrok

Az absztrakt, vagy pl. a mesebeli feladatsor végén kis függő mobilokat készíthetünk. Meghatározhatjuk a formakört, amiből dolgozunk. Pl. mesebeli, madarak. A függő díszek elkészítése után elkezdjük megépíteni az egész mobilt. A tengely lehet hurkapálca, vagy vastagabb farúd, szívószál, stb. Először a legfelső függőpárt készítjük el, majd fokozatosan építjük tovább lefelé.

Dia: Tematikus diák / mobilszobrok

BCalder mobilok. Művészet, 77/5.

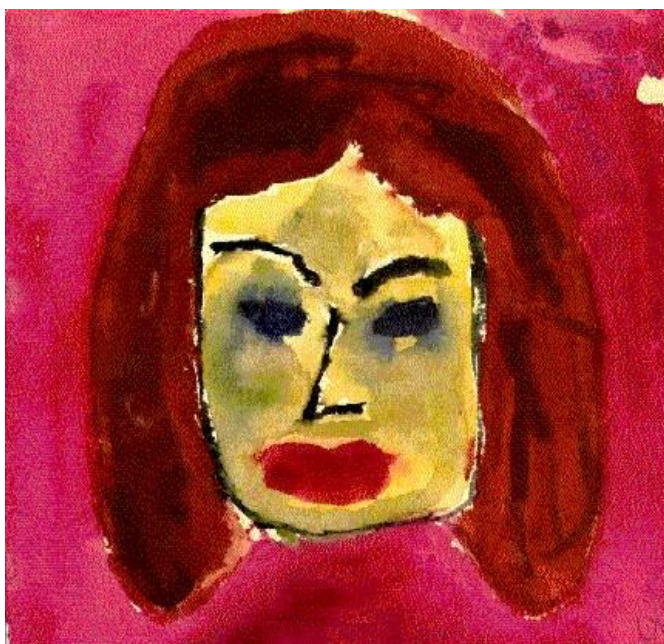

CCalder bogó bokor. Read: modern szobr.

Színek érzelmi hatása

Színpiramist festünk. Egyet, amiben megpróbáljuk a számunkra legkedvesebb színeket megfesteni. A másik valamiféle érzelmet fejezzen ki. Öröm, bánat, félelem, undor, stb. Elkészült piramisainkból mesebeli szereplőket színezünk meg, akik arcukon hordják jellemüket.

A feladatot használhatjuk sablonmentesítésre, bátorításra, vagy az akvarell technikai tanulmányok bevezetéseként, vagy zárásaként.

Spontán firákák, szabad asszociációk zenére.

Zenét hallgatunk, és szabad nonfiguratív vagy figuratív festégetéssel, rajzolással próbáljuk visszaadni a zenét.

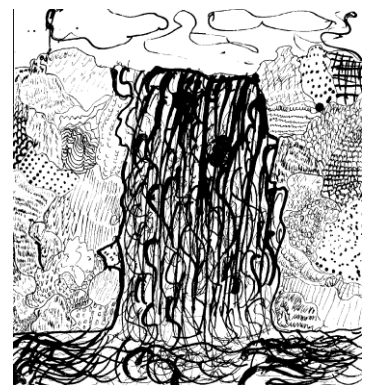
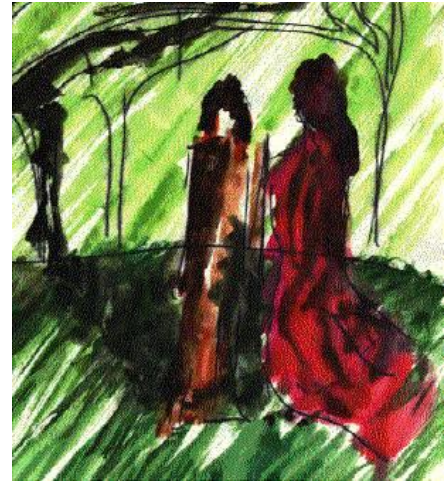

*Vonal - folt
kompozíció
zenére*

Az előzőhöz hasonló, de kissé tudatosabb munka.

Kiköthetjük,

hogy csak figuratív, vagy csak nonfiguratív kompozíció készülhet, esetleg utóbbival valamiféle zenei kompozíciós megoldást próbálhatunk képi kompozícióvá alakítani. Ez a két feladat vagy nagyon kezdő, vagy nagyon haladó csoportban vethető be.

Sétáló ceruza

A rajzolás felemelés nélkül feladat párja.

Bemutatok néhány Kovács Péter képet, majd hasonló játékba kezdünk, a figuratívitás-nonfiguratívitás határmezsgyéjén. Hagyjuk sétálni a ceruzát a papíron.

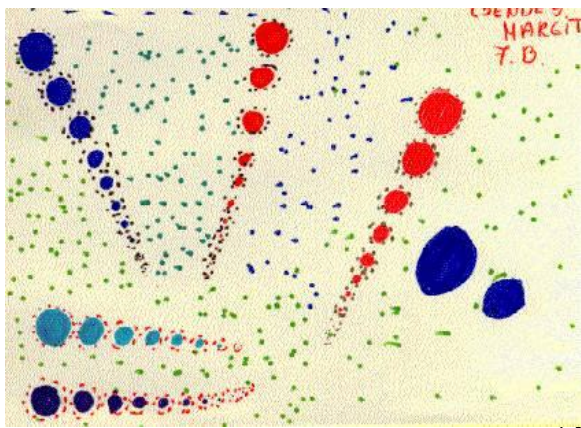
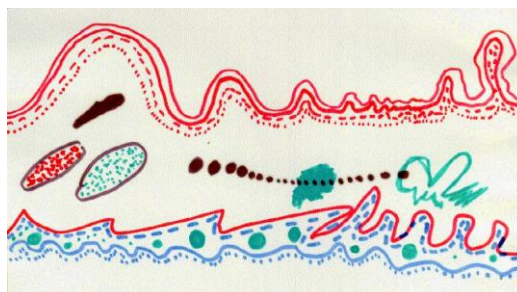
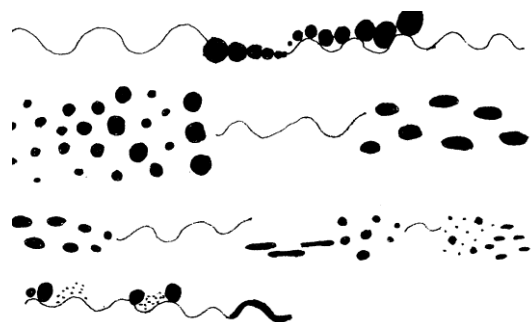
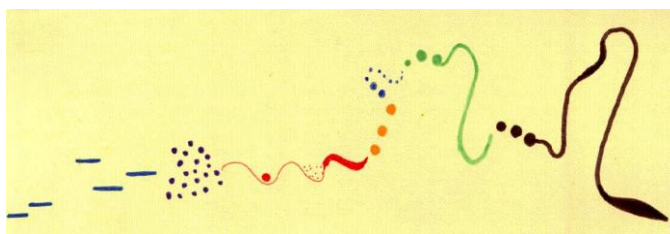
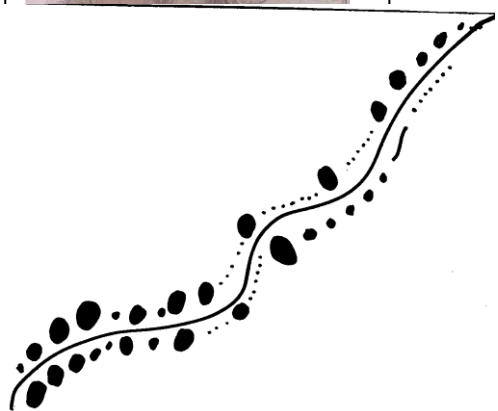

Szemléltetés: tematikus diák / firka

Eredményt lásd pl: [Művészeti iskola tanmenetek, előképző 1.](#)

Kottairás

Egyszerű kis hangszerekkel dallamokat rögtönzünk, majd megpróbáljuk leírni, valami egyszerű képírással. Ha már van némi jártasságunk, zenei részletek lejegyzésével is próbálkozhatunk.

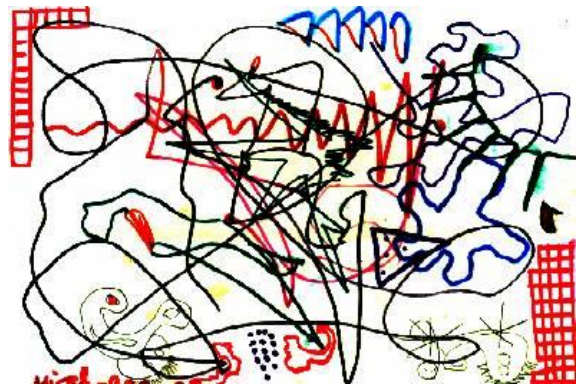

Találkozás / Narancs klub/

Kiállítás megnyitó a Narancs klubban, Szolnokon. Összejön sok régi tanítvány. A klub még csak félig berendezett, az egyik falon nagy, üres polcrendszer. Beülünk a polcokra, egymás fölé, három sorban, párosával, egymással szembe. Vetíték néhány emlékképet az órákról, aztán mindenki azt csinál, amit akar, a találkozás címszóra.

GValaki szöveggel üzen.

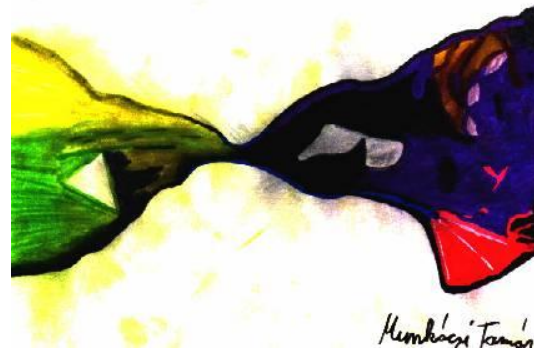
E Firka üzenetek.

F Péter Jucó egy Matisse-t rajzol.

Néhány tematikus munka.

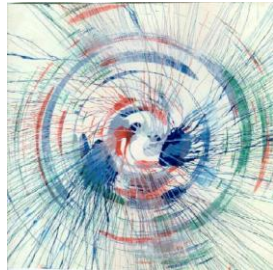
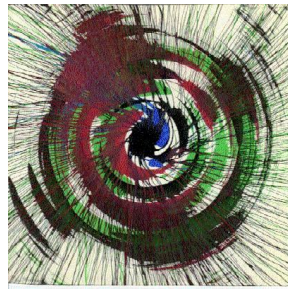
Hunkóczi Tamás

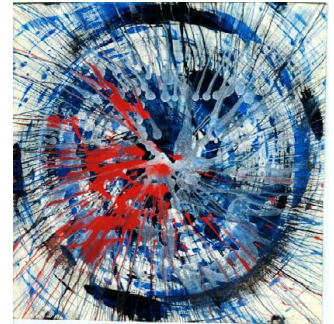
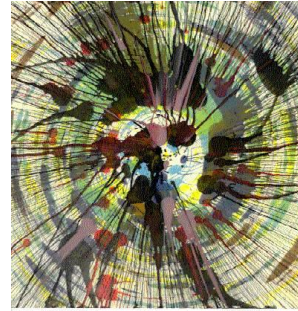
H Erik pedig, Küttivel ülén szembe (lásd fenn **23** polcon), mi mást is tehetne, mint gyönyörködik benne, és sorra gyártja a kis akvarelleket.

Centrifuga kompozíciók

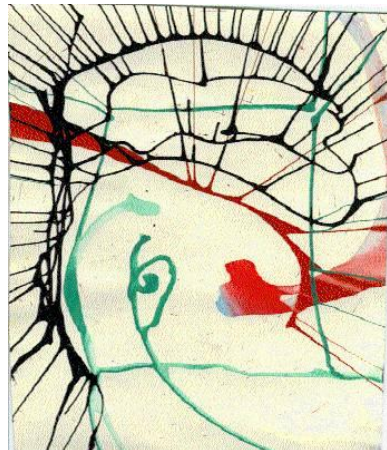
Kiadhatjuk a tanulóknak, vagy csoportoknak a feladatot: Kísérletezzék ki, milyen változatok készülhetnek. Általában azonban inkább egyéni munka. Nagy a tülekedés veszélye. Elkapja őket a munka láza, taszigálják félre egymást. A véletlen képcsínálás órán szoktam bevinni. Egymás után jönnek ki a gyerekek. Gyorsan pörgő centrifugába vékonyabb vastagabb sugárban csepegtetett festék. (Tempera, akril, Tilatex, stb.)

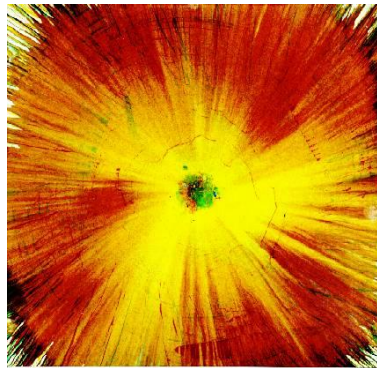
Ha álló lapra öntjük a festéket, majd beindítjuk, karakteresebb, vastagabb Főleg akkor érdemes

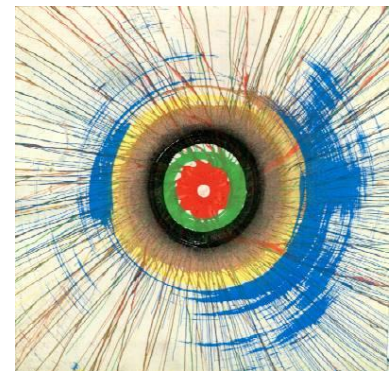
utólag bele akarunk festeni a képbe. foltokat kapunk. használni, ha

1 Néhány fordulat után kikapcsoltuk a centrifugát

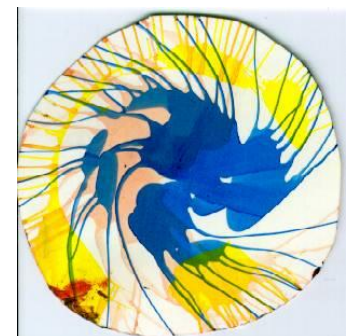
Szétáztatott kép

1 Itt helyenként az ecset is érte a lapot.

1 AZ Az elkészült képbe finoman belenyúlhatunk, vékony ecsettel, gvassal

1 Két kis kép

Eszközök: A festéket levágott edényekből csöpögtethetjük.

dolgozhat. Ha egyiküket előre betanítjuk a papír gyors becsíptetésére, akkor egy gyerek 2-3 perc alatt készít el egy képet. Ha alacsony feszültségű motorokból több gépet barkácsolunk, csoportmunkában is dolgozhatunk. Bárány Gabi az óra után otthon készített egy ilyen kis

Ha túl sok festéket öntünk be, összemosódnak a foltok. hegyű hajfixálót tartalmazó Egyszerre csak egy gyerek

gépet, gyertya fölött felmelegített zsírkretát csöpögtetett a papírra. Érdekes, a síkból a térbe tartó kompozíciókat gyártott. Nehézség: Balestveszély! Nehéz abbahagyni!

Sablon

Cél: fantáziarajz elindítása.

A feladat "önműködő", a kudarc szinte kizárt. A sablonokat legyárthatjuk, ha fényképeket ragasztunk fel műszaki rajzlapra, ollóval körbevágjuk őket, majd a kivágott képet annyiszor rajzoljuk körül egy másik kartonon, ahány sablonra szükségünk van.

Diasor:

KKiki Kogelnik: Emberek. Katalógus. Ernst Múzeum. 1993.

JFiczek Ferenc: Babák. Katalógus. Székesfehérvár. 1980

Egy sablon kitöltése.

Legegyszerűbb feladat egyetlen alak "felöltöztetése."

LStefanovits Péter. katalógus. Dorottya utca, 1988.

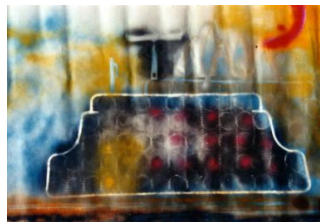
A szokásos megoldások: technikai trükközés, közhelyszerű figurákká alakítás. (UFO, stb)

Másik feladat lehet, a figura többszörözésével képet komponálni.

Alakjainkkal

M Kogelnik: Repíts a holdba...uo.

elmesélhetünk egy történetet egyetlen képben. (Vagy képsorozatban, de a nyolcadikos magányos rajz órán erre nem volt idő.)

Tárgyakat rajzolhatunk az alakokhoz, történetet mesélhetünk el velük.

Kis függöny. uo.

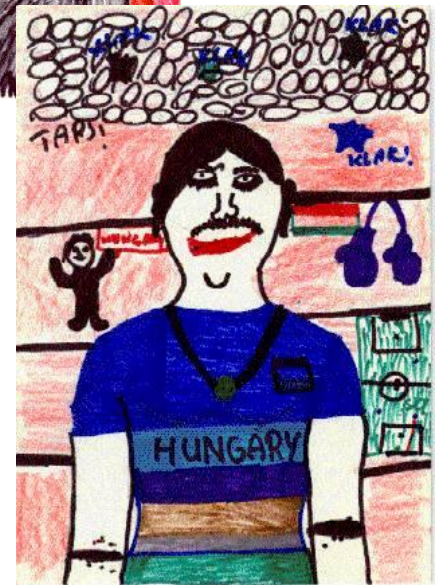
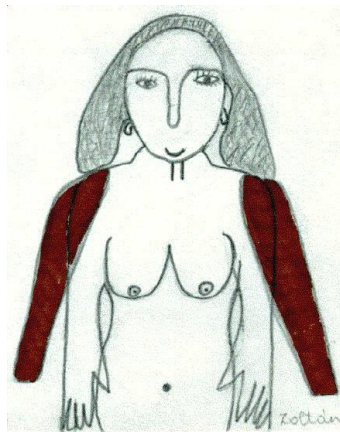
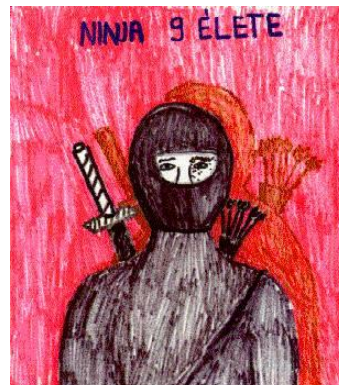
Esetleg kép szöveggel.

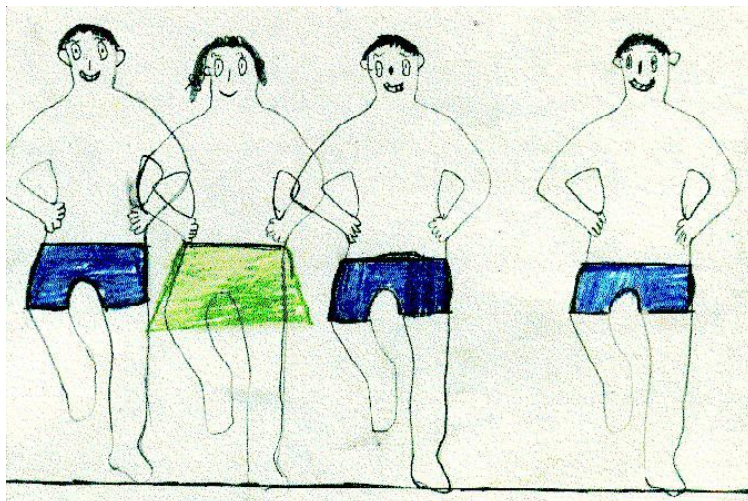
Sablonok a teremben

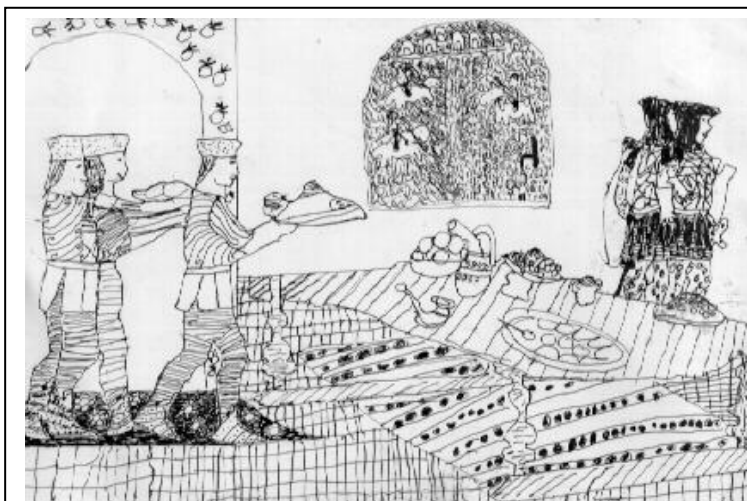
Nagyméretű sablon figurákat vághatunk ki, és különböző helyzetekbe rendezzük őket a teremben. Fotók készülnek. Inkább

hetedik nyolcadikba

való feladat.

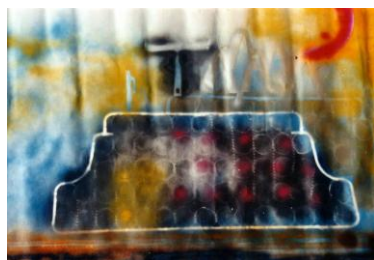

Tóth Milán a leselejtezett iskolai történelem applikációs készlet képeiből választott sablonokat. Műv. Isk. 3. O.

Sablon spray

Sablonokat vágunk ki papírból, szerelünk le a hulladék gyűjtemény tárgyairól, esetleg árnyékokat rajzolunk körül, majd az udvaron nagyméretű sablonképeket fújunk akril sprével. A papírt kis kövekkel terheljük le, hogy el ne vigye a szél.

N Ipari idomok segítségével készült kép.

**Szemléltetés:
tematikus diák /
sablon**

O papírsablonok

Q Árnyéksablonok

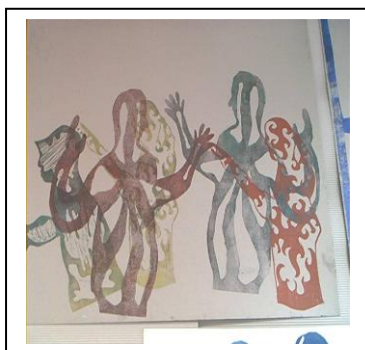
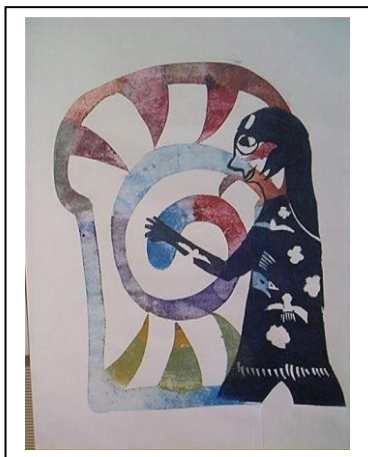
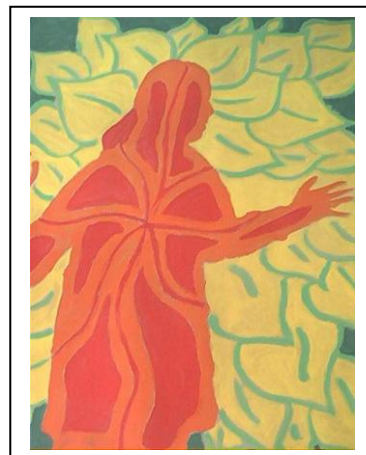
Pha nincs akril spray, a zsírkréta is megteszi.

R Két sablon többszörözésével készült kép.

Árnyék-játék

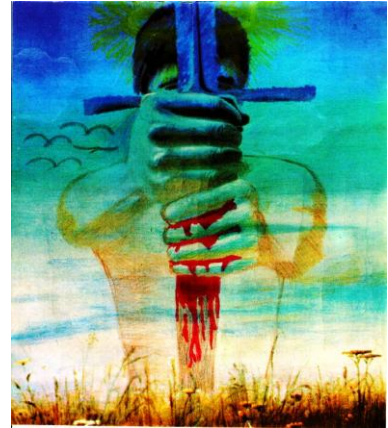
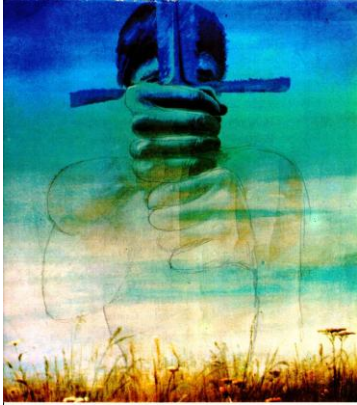
Több helyen előkerült már, a művészeti iskolában minden különösebb részletezés nélkül adtam ki a feladatot. Rajzold körül egy nagy lapon egyik, vagy több társad árnyékát, aztán kezdj vele valamit.

Egy képből több kép

Kiosztunk mindenkinek egy képet. Halvány linónyomat, fénymásolt rajz, plakátdarab, lehetőleg olyan félbehagyott munkát, ami nagyon sokféle befejezési lehetőséget kínál. Az osztály feladata, minél változatosabb kiállítást rendezni az óra végére. Lehet csoport vagy egyéni munka. Csoportmunkában nagy plakátokon érdemes dolgozni.

Kisméretű munkák

Nagyobb festmények

Megadott szempont lehet, hogy mérsékeljük a fehér papír és a nyomtatás közötti feszültséget

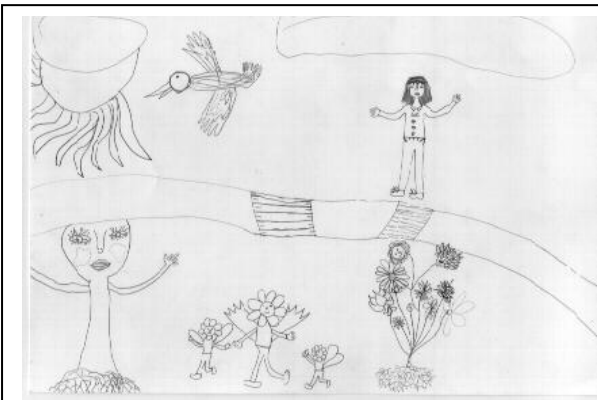

Rajzolás folyamatos vonallal

Témánk lehet látvány utáni rajz, vagy önarckép, belső tér alakokkal, esetleg ezek bekötött szemű rajza, vagy egy történet, illusztráció, szóval szinte bármi, de úgy kell megrajzolni, hogy közben nem emelhetjük fel a ceruzát (zselés tollat) a papírról. Kisebбекnél azt mondhatjuk, hogy próbálja meg mindenki, a lehető legkevesebb megszakítással megrajzolni a képet.

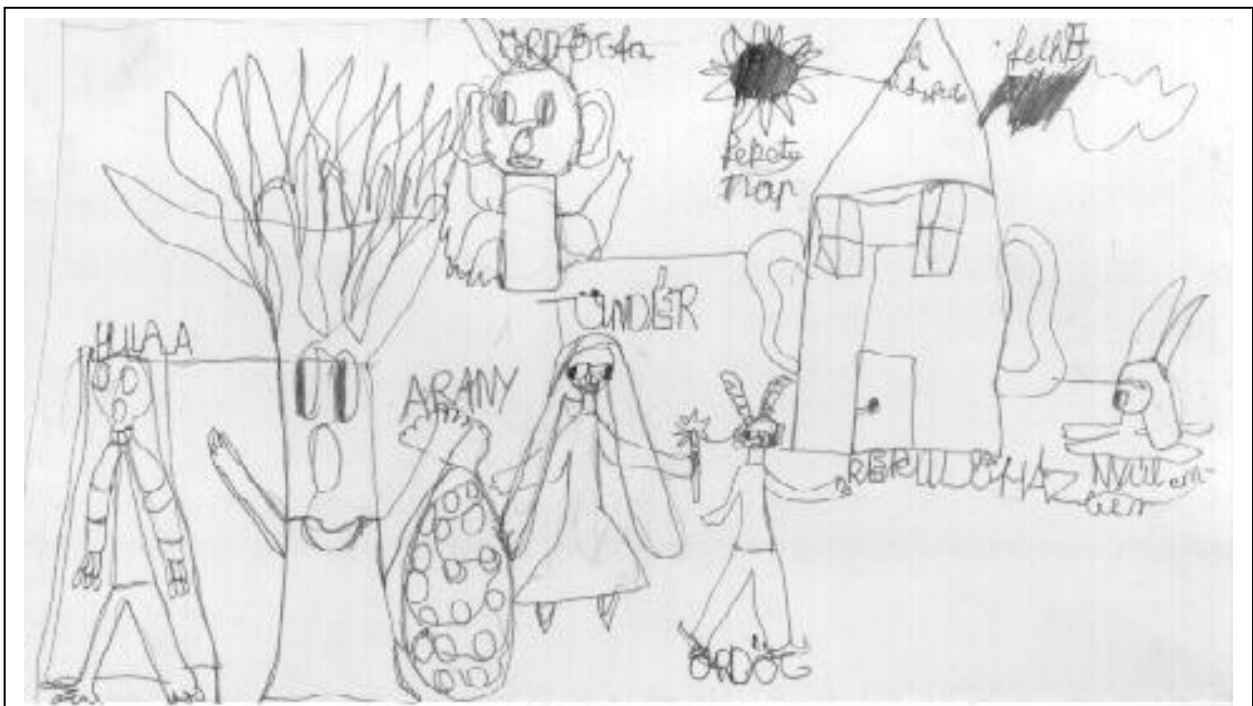
Nehezebb a feladat, ha csoportmunkában, fal előtt kell meghatározott témát (pl egy furcsa város) megrajzolni, úgy, hogy mindenki más színnel dolgozik, de a színeknek viszonylag egyenletesen kell eloszlni a képen. (Nagyon nehéz egymást kerülgetni, átjutni egymás keze alatt-fölött.

Samu Szandi néhányszor felemelte a ceruzát.

Kovács Vali is felemelte, de ő figyelt arra, hogy mindenütt érintkezzenek az alakok.

Mátysz Kriszti szigorúan ragaszkodott a végighúzott vonalhoz, csak néhány betűnél tett kivételt.

Fényrajzok, fényfestés

Az árnyék feladatsor egyik részfeladatát emeljük önálló feladattá.

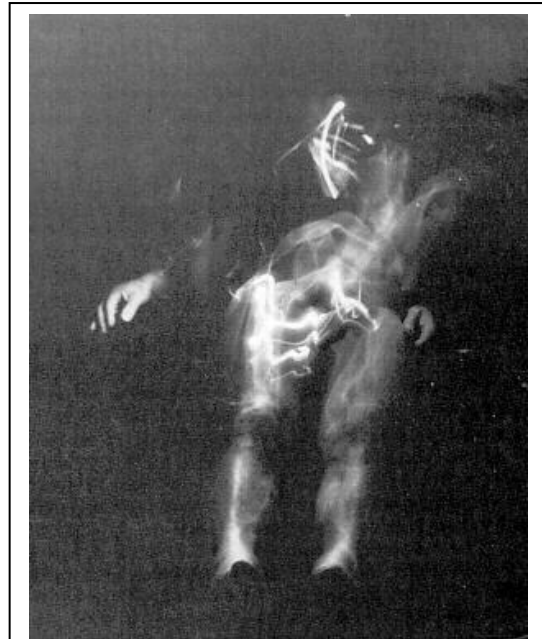
Laborsötétségű termet rendezünk be. Állványra erősített fényképezőgépet kioldószinórral B idővel megnyitunk. Még jobb, ha gépünk beállítható a második expozícióig nyitva maradó helyzetbe. Előtte persze távolságot mérünk, beállítjuk a szereplőket. A nyitott lenszsjű gép előtt zseblámpával, kézi reflektorral, csillagszóróval, stb. fényrajzokat készítünk.

Ha a lámpával kissé megállunk, és bevilágítjuk magunkat, tárgyakat, ezek is feltűnnek különböző tónusértékekkel a képen.

A játékról video felvétel is készülhet. A feladat ötödikben játékos technikai trükközés, nyolcadikban a szürrealista óra után komoly technikai eszköz.

*Szabados Árpád: 1981 Katalógus,
Műcsarnok, 1986*

*Szabados Árpád: 1981 Katalógus,
Műcsarnok 1986*

A képek 2013-ban készültek egy graffitis csoport foglalkozásán.

Fotóba rajzolás

Egy dobozban újságokból kivágott reprodukciókat, fotókat gyűjtünk. A fotókat címek szerint tasakoljuk. (Perspektív folytatás: Főpontos, két távpontos, nehezebben folytatható, haladók számára. Műalkotások, kor illetve irányzatok szerint csoportosítva. Realista ceruza, rajztoll. Alakok kiemelése, alakok behelyezése. Rejtvény. Hamisítás. Történet. Montázs.

Körbedrótozás/ Lásd: fotogyűjtemény.

Önálló óraként is megtarthatjuk a hatodik változatok, vagy a montázs, a hetedik perspektíva, vagy a nyolcadik montázs manipulációs óra után.

A képek folytatása

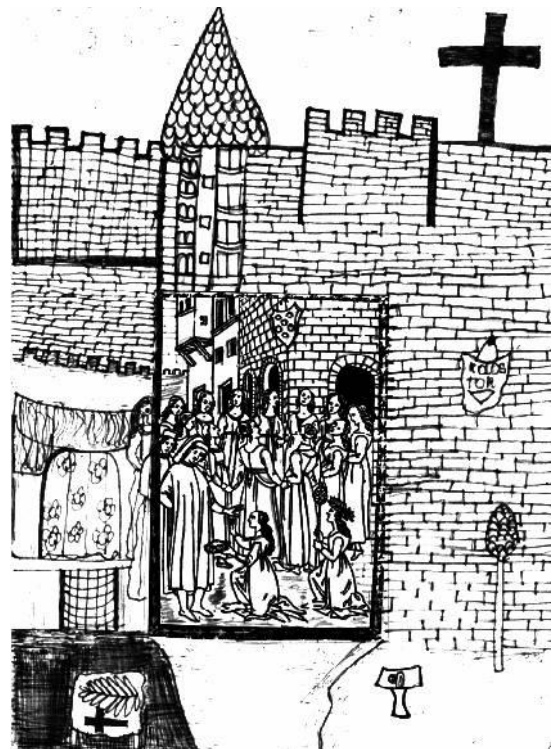
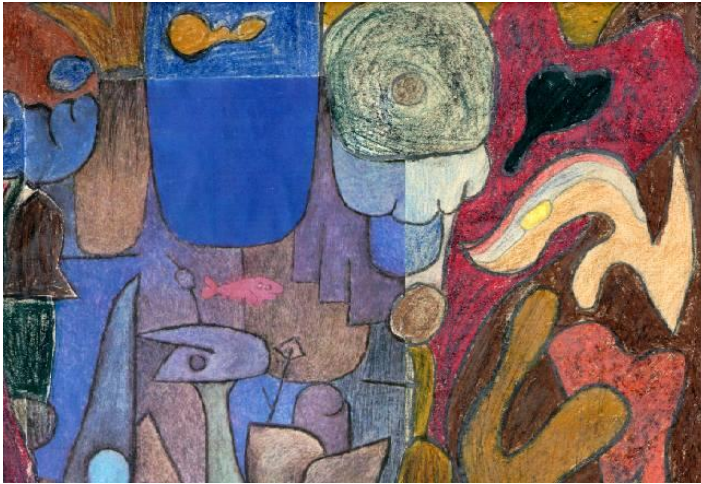
Felragasztjuk a képet egy lapra, és folytatjuk. Ehhez szétvágott fotókat is használhatunk.

Alakok berajzolása.

Ehhez olyan fotókat választunk, amelyeken üres terek vannak.

Hiányzó részlet berajzolása

Érdekes játék, ha egy grafikus munkát lefénymásolunk, de úgy, hogy egy jellegzetes alakot, motívumot kitakarunk fehér lappal. A feladat, próbálják meg kitalálni, mi hiányzik innen, rajzolják be!

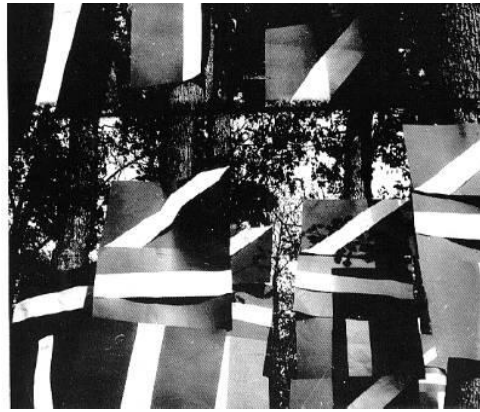
Land art koncept

Megnézünk néhány land art munkát, majd fotókra rajzolva terveket készítünk.

Szemléltetés: tematikus diák: Land art

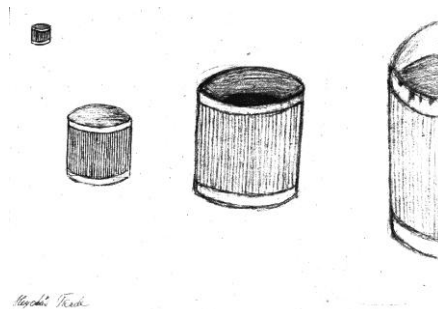
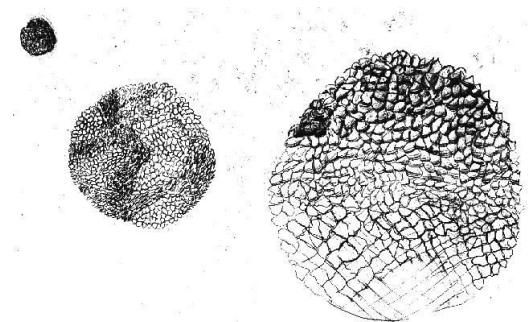
*SKismányoki Károly - Szijártó
Kálmán: Homokbánya. Pécsi Műhely
Katalógus, 1980*

TUKismányoki Károly - Szijártó Kálmán: Erdő

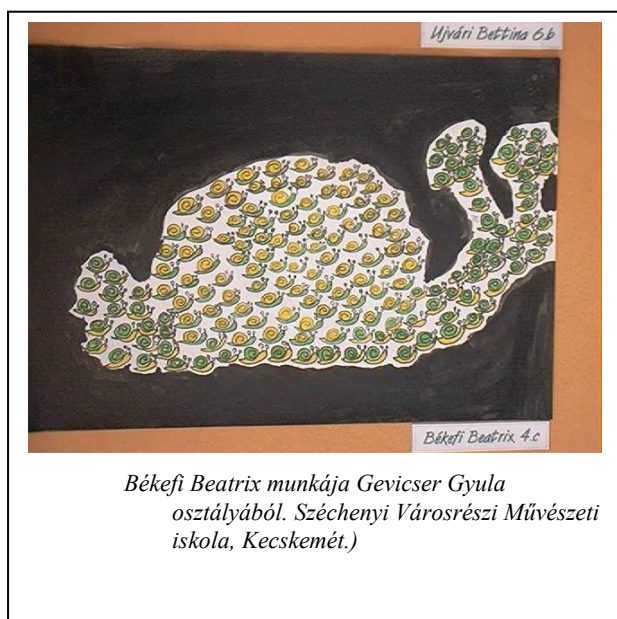
Kicsiből nagyot

Pici modellünket kiteszük magunk elé, megrajzoljuk. Aztán megrajzoljuk közlelről, végül nagyítóval is szemügyre vesszük.

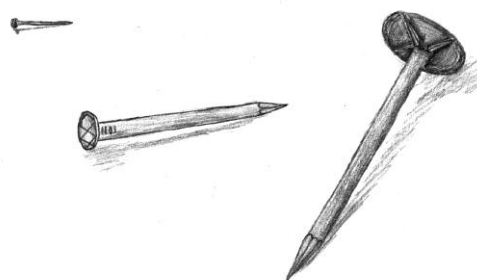

Majd követheti egy játékos feladat. Kis motívumokból összeállítjuk ugyanazt a képet nagyban.

Ezen a rajzon nem tűnnek fel újabb részletek, nem kapunk szinte semmi többlet információt.

Békafi Beatrix munkája Gevicser Gyula osztályából. Széchenyi Városrészi Művészeti iskola, Kecskemét.)

Tanulmányos Kőnig Frigyes: Orbis Pictus c. kötetéből merítve.

Kicsitől a nagyig. A pontos látványrögzítéstől a tömegvázlatig

A feladatsor első feladata önállóan is alkalmazható. Épp ellenkezője az előző feladatnak. Rajzolj négy képet! Az első a lehető legkisebb teremrészletet ábrázolja, plasztikus rajzban, amit még felismerhetően meg tudsz rajzolni.

A második nagyobb teremrészlet pontos vonalrajza legyen jelzésszerűen elhelyezett tónusokkal.

A harmadik még nagyobb teremrészletről készült tömegvázlat legyen, ahol az egyes formák sajátos karakterét is megragadod.

Végül a negyedik kép minden részletezés nélküli tömegvázlat legyen a lehető legnagyobb teremrészletről, amit egy pillantásoddal át tudsz fogni. Mindig olyan mesze helyezkedj a látványtól, hogy a távolságod tőle annak 3-5-szöröse legyen!

Ha lehet, először fotók készüljenek. (Ha csak egy digitális gépünk van, akkor persze csak egy gyerek kezdhet fotózni, a többiek leülnek rajzolni, a gép kézzel kézre jár.) A feladat, a látszat ellenére igen nehéz. Először is nehéz a lehető legkisebb részlet kiválasztása.

Koncz Kata 5. O.

Ha már megvan a kis részlet, jól rajzoló gyerekeknek nem okoz nagy gondot a fotonaturalisztikus rögzítés, egyéni korrekciókkal segítjük a kontraszthatás, a reflexfények rögzítését, élvezettel dolgoznak. A következő nehézséget az okozza, amikor fel kell hagyniuk a teljes kidolgozással.

1.

Lente Detti (6. O) képe fotónak szép, rajzi témának azonban egyrészt túl összetett,

Ebből is ki kellett vágnunk egy

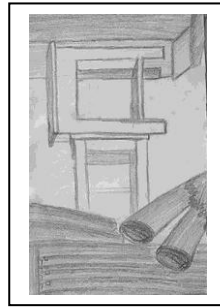
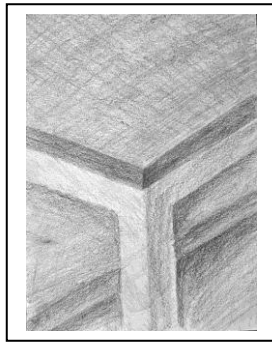
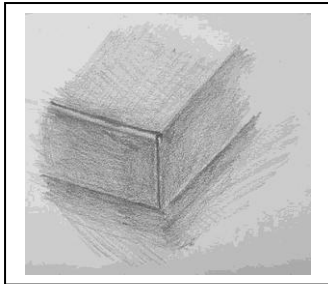
Bakó Réka, 5. o

Másrészt hiába szűkítjük, túl nehezen oldható meg.

Egy sorozat

A látvány

A feladat tovább folytatható a vonal illetve tömegvázlatok átkomponálásával, különböző technikákkal történő újraalkotásával.

A feladat szemléltetéséhez jól használhatjuk König Frigyes képeit. (Orbis Pictus, Enciklopédia Kiadó 1997)

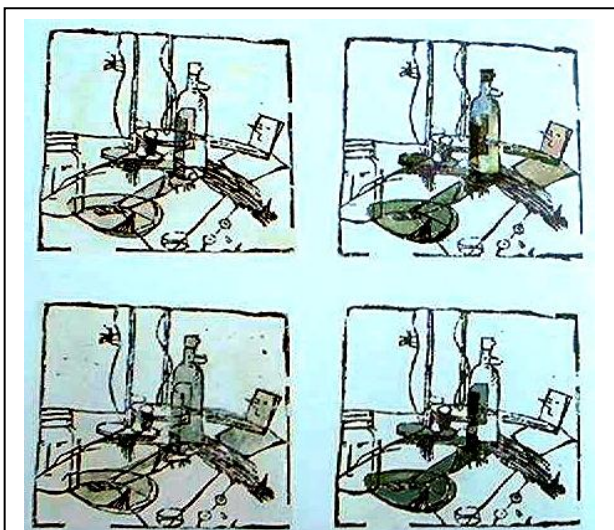
átkomponálása

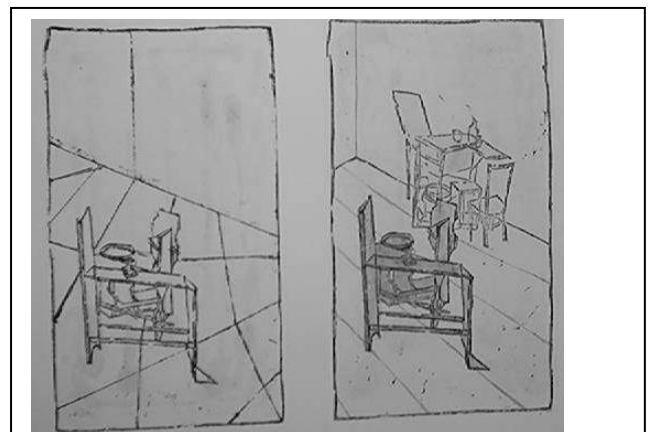
Asztalon felejtett dolgokat figyeltem meg. Vonalas rajzot készítettem, hogy a tárgyairól világos képet kapjak. A munka során összefüggéseket kerestem a különböző formák között, s így ennek következtében bizonyos részletek előtérbe kerültek, mások hátrébb szorultak., így a kaotikus állapoton belül bizonyos rend jött létre.

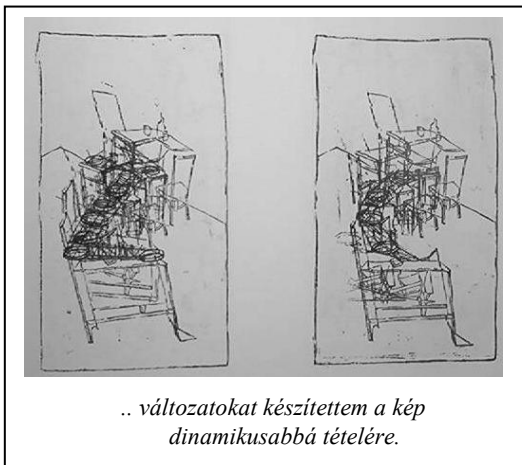
Végül egy tónussal különítettem el a megfigyelt rész középpontját, ezzel előtér és háttér keletkezett.

Ezen a képen már letisztultabban jelennek meg a formák, a vonalháló egy struktúrát eredményezett. A továbbiakban tónusozással változtattam meg a kép súlypontjait.

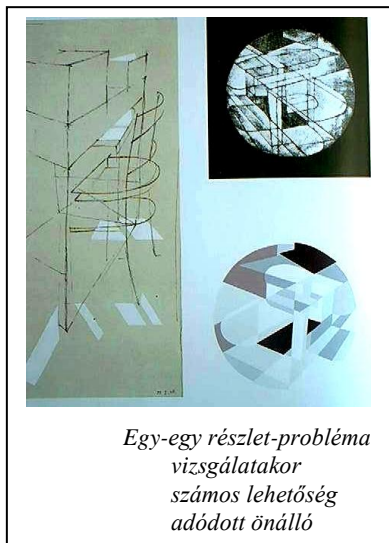
Ez egy bonyolultabb helyzet: itt közeli és távoli dolgok figyelhetők meg és konkrét térben jelennek meg. Néhány vonal megváltoztatásával különböző térhatása lett a kompozíciónak.

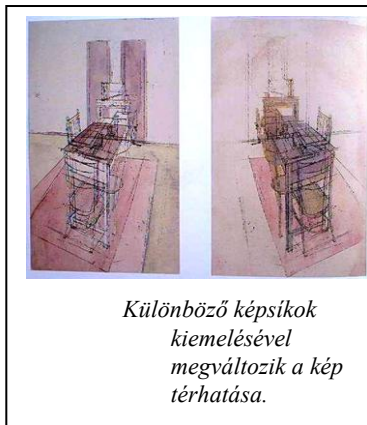
.. változatokat készítettem a kép dinamikusabbá tételére.

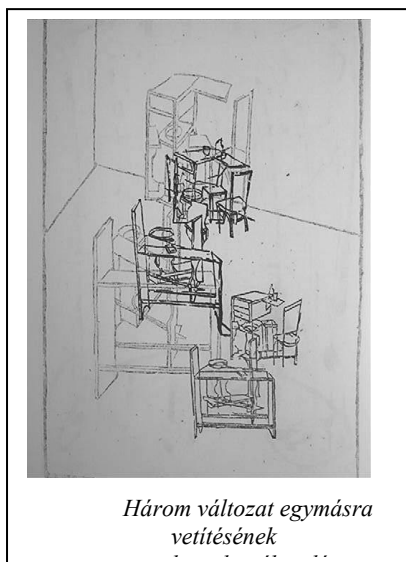
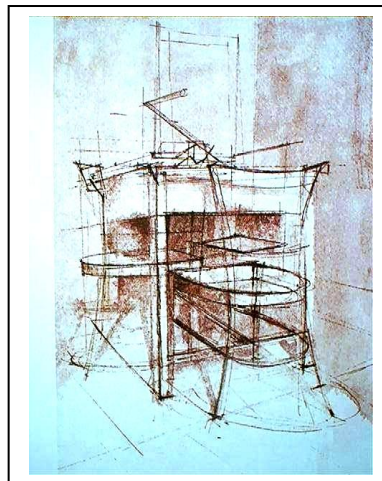
Hagyományos, fény-árnyék stratégiával építettem tovább a képet, majd a tárgyak sziluettjére koncentrálni készítettem változatot, melynek alapja ugyanaz a rajzi konstrukció.

Egy-egy részlet-probléma vizsgálatokor számos lehetőség adódott önálló

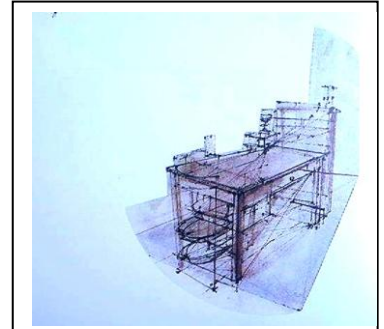
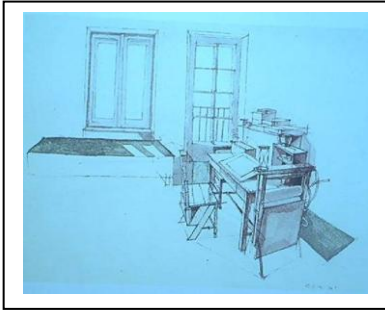
Különböző képsíkok kiemelésével megváltozik a kép térhatása.

Három változat egymásra vetítésének

Kompozíciók az előző munkák tanulságainak felhasználásával.

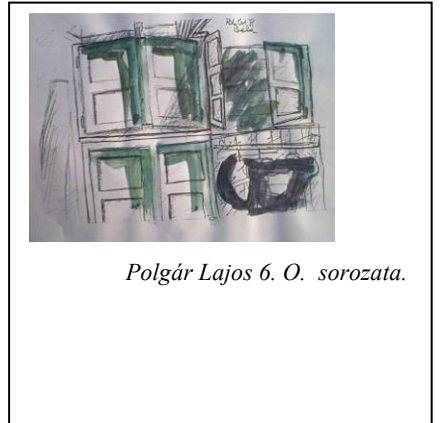
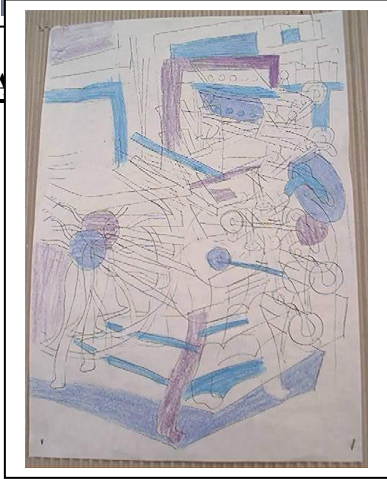
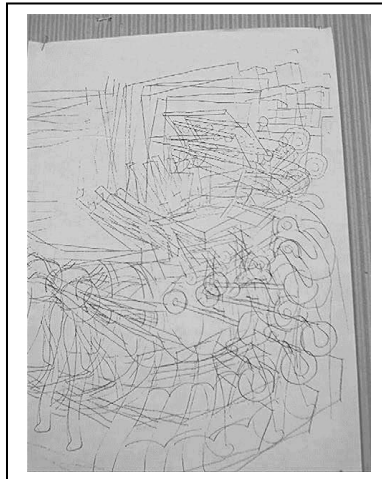
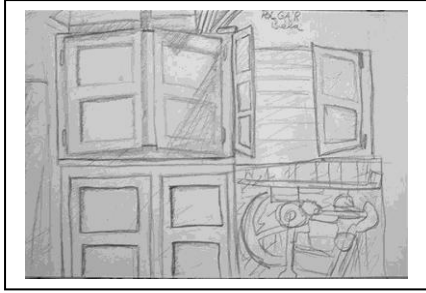

*Kivágások a tér
különböző
szeleteiről.*

Feladatok:

Átkomponálás tónusokkal - színekkel

A vonalvázlat bizonyos síkjainak áttónusozása vagy átszínezése. Ezt akár úgy is végezhetjük, hogy egy rajzról több fénymásolatot készítünk, és ezeknek tónusozzuk, színezzük át bizonyos elemeit.

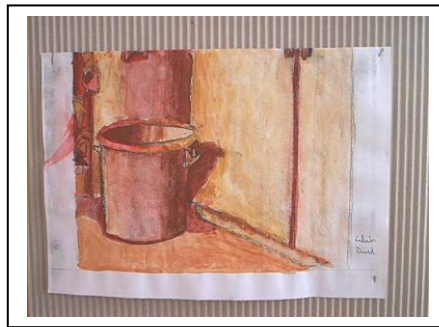
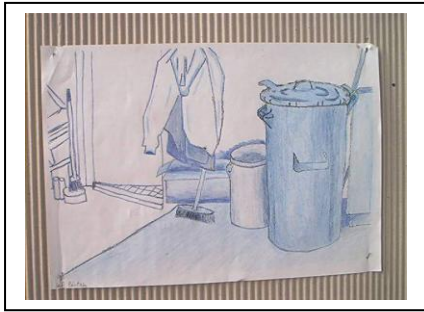
Polgár Lajos 6. O. sorozata.

A fénymásolóval ugyanarra a lapra többször is rámásoljuk a rajzot, úgy, hogy az eredetit mindig arrébb mozdítjuk.

Más háttér

Egy motívum kiemelése, a kép megoldása két különböző vonalas szerkezetű háttérrel. A kép dinamikájának fokozása a motívumok többszörözésével. Esetleg ez is történhet először többszörös fénymásolással, majd végül a legjobbnak tűnő megoldás újrarajzolásával.

Monokróm festés

Egy teremrészlet, vagy valamelyik korábbi munka árnyalt, monokróm megfestése. (A korábbi ráfestéseknél soha nem oldottuk meg az egész képet.

Sziluettrajz megfestése egy ill két színnel.

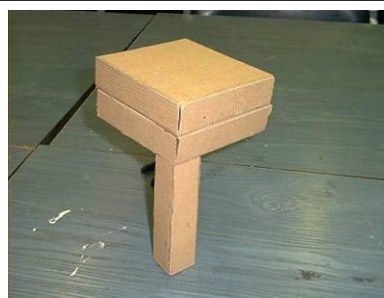
Sík, illetve térhatást keltő kompozíció festése valamelyik korábbi rajzról.

Plasztikai kísérletek

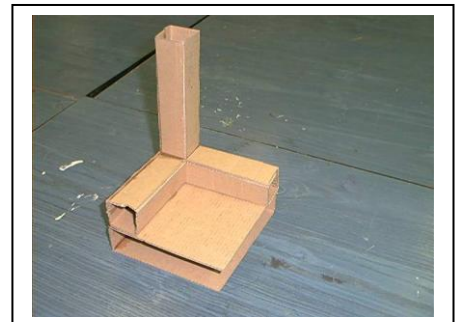
Megpróbálkozhatunk a feladat plasztikai megoldásával is, agyagból mintázhatunk egyre nagyobb térrészeket, hasonlóan a vázlatosság felé haladva, vagy maketteket készíthetünk.

Bakó Réka átrendezte a térrészletet.

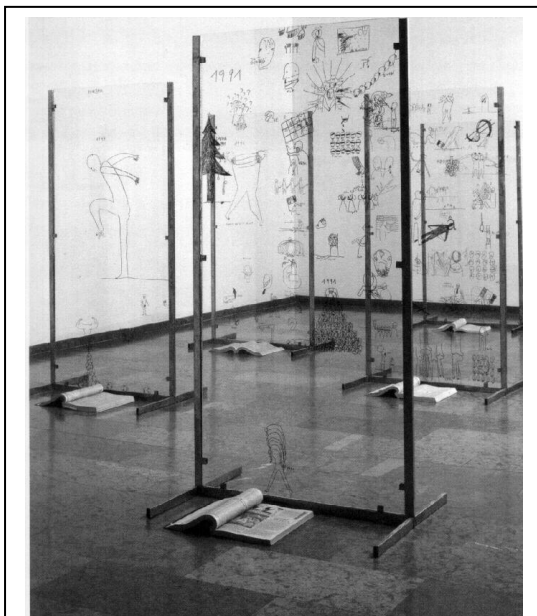
Czakó Zoli az asztal sarkát makettezte.

Üvegfal kompozíciók

A motívum többszörözésének plasztikai megoldása az üveglapokra rajzolt képek felállítása lehet. A különböző nézőpontokból különböző látványt kapunk. Lásd még:

Doboztér

Dan Perjovschi: Glass-nost. Installáció, 1997. Rondó. Ludwig Múzeum, 1999

Izgalmas lehet a térrészlet (vagy annak továbbgondolt változata) leképzése doboztérbe.

A feladat folytatása lehet:

Vázlattól a kész részletekig egy képen belül.

A feladat: a tömegvázlatban felrakott kép bizonyos részleteit vonalvázlattá fejlesztjük, majd ennek bizonyos részeit tónusosan kidolgozzuk.

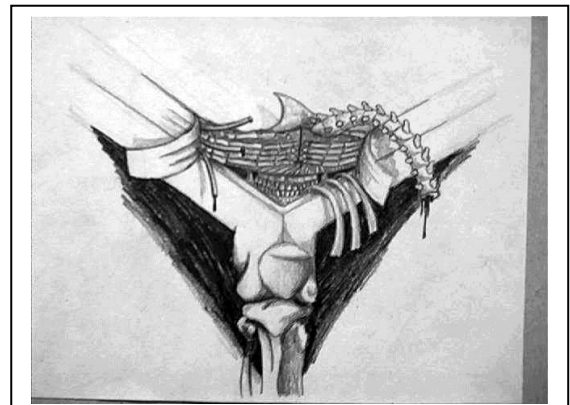
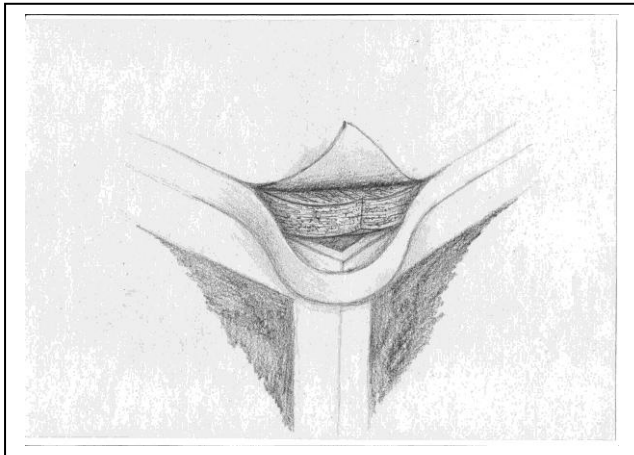
Az egyes részletek harmonikus egésszé illeszkedjenek. Lásd pl:

[..\TORZS\HATODIK\Tor61a198.doc - Barcsay](#)

Mi van a felszín alatt? 1.

Megnézünk egy boncolt állatot ábrázoló képet, majd hasonló képet próbálunk készíteni egy teremrészletről. Néhány helyen mi is benézünk a közvetlen felszín alá. Mit látnánk? Mi a mélyebb szerkezet? Persze olyan részletet kell választani, ahol van mit rajzolni a felszín alá. Először készítsünk egy egyszerű szerkezeti vázlatot a felszín alatt látható dolgokról, majd jöhet egy elképzelt feltárás, "boncolás", ahol úgy mutatjuk be, mintha valóban leszedtük volna a fedőrétegeket.

Ezt megtehetjük a realitásokon belül, tehát egy bútor sarkát lefürészeljük, de dolgozhatunk a boncolás analógiájára felhajtott, letűzött felületekkel is.

Mi van a felszín alatt? 2.

Most képzeljünk alá valami más szerkezetet.

Mi van a felszín alatt? 3.

Szabad témafeldolgozás

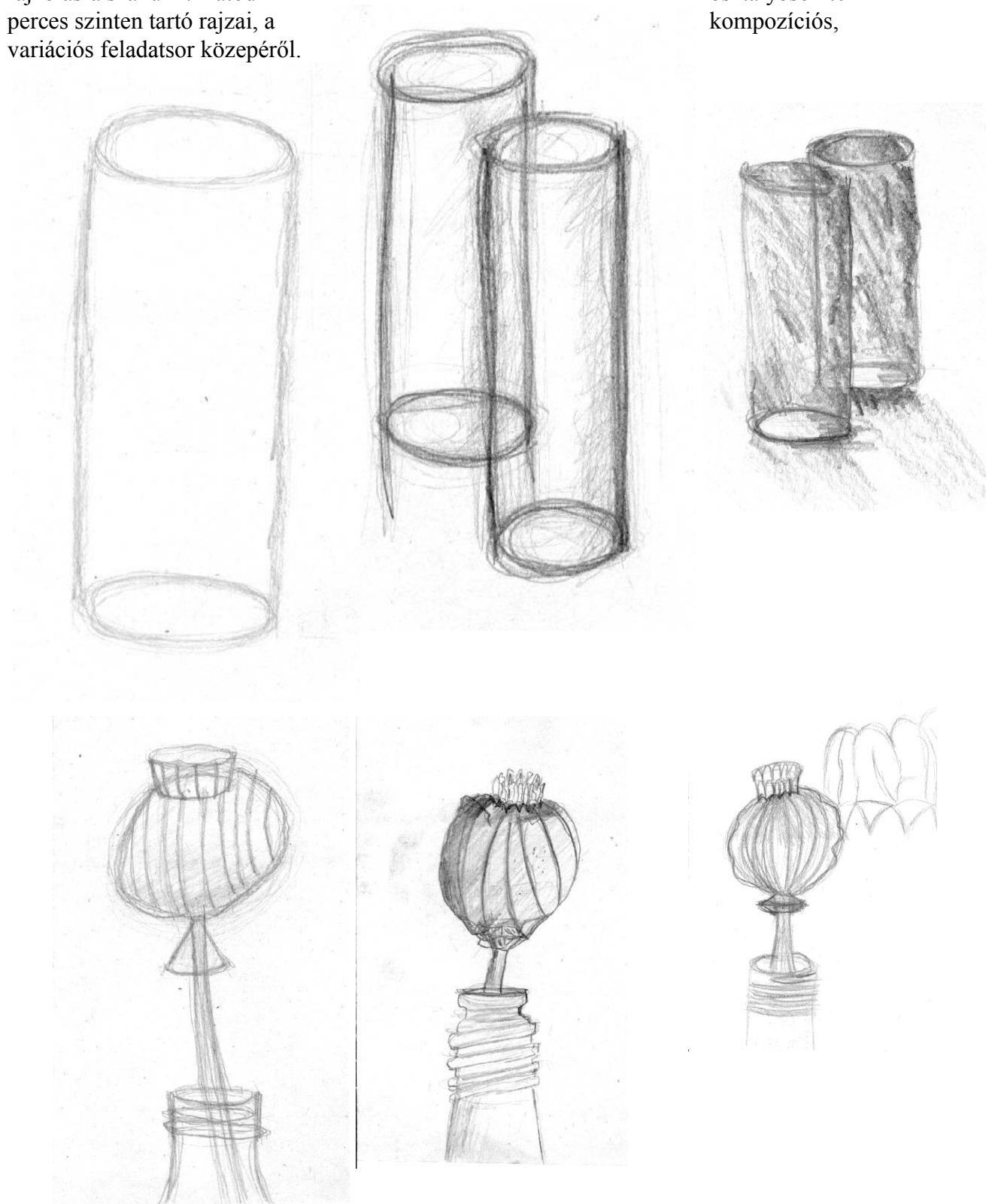
A feladat természetesen megvalósítható külső térben, épületeken, vagy természetben és persze az emberi test is lehet célpont, ha sikerül megteremteni az ehhez szükséges intimitást.

Szemléltetés: tematikus diák / Orbis Pictus

Szintentartó rajzok

Ha heteken át nem rajzolunk látvány után, a gyerekek szépen visszaesnek az egyvonalas rajzolgatásba. Ilyenkor a második, harmadik héten óra elején tíz percet a szintentartó rajzolásra szánunk. Hatodik perces szinten tartó rajzai, a variációs feladatsor közepéről.

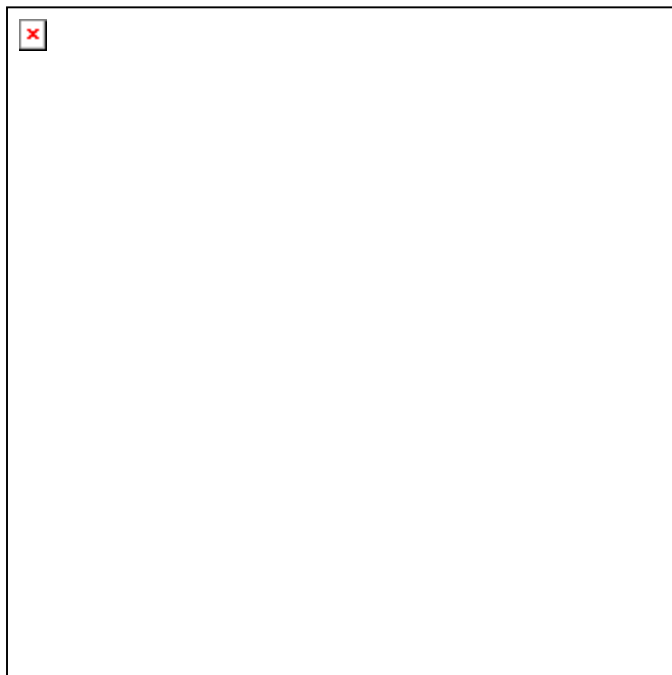
osztályosok t0z
kompozíciós,

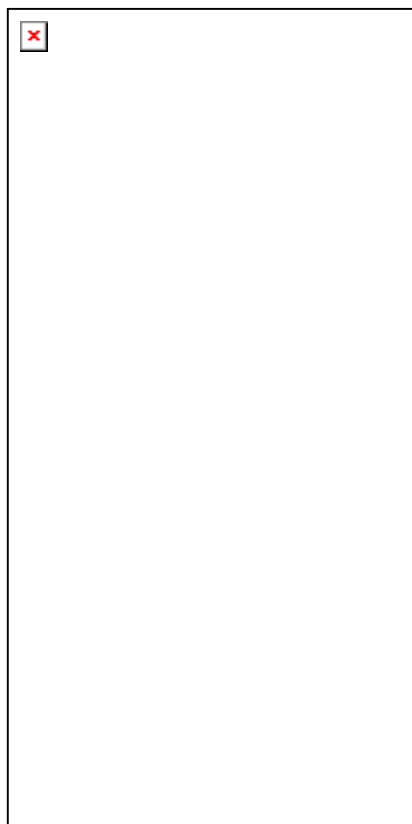
Átló

Megnézünk néhány - erőteljesen átlókra szerkesztett képet. Miután a gyerekek kitalálták, mi a közös a képekben, szabadon dolgozhatnak az átlók témájára.

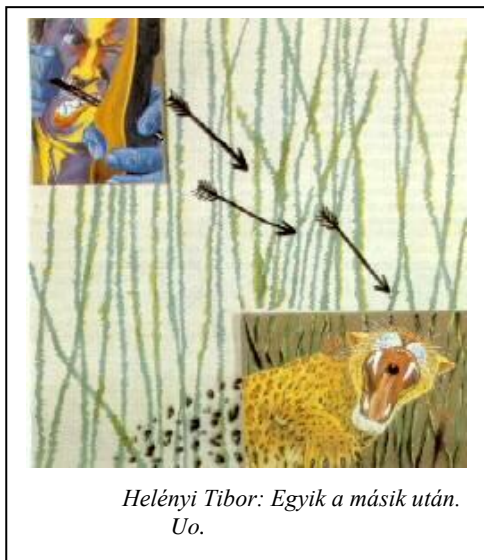
Szemléltetés: tematikus diák / átló

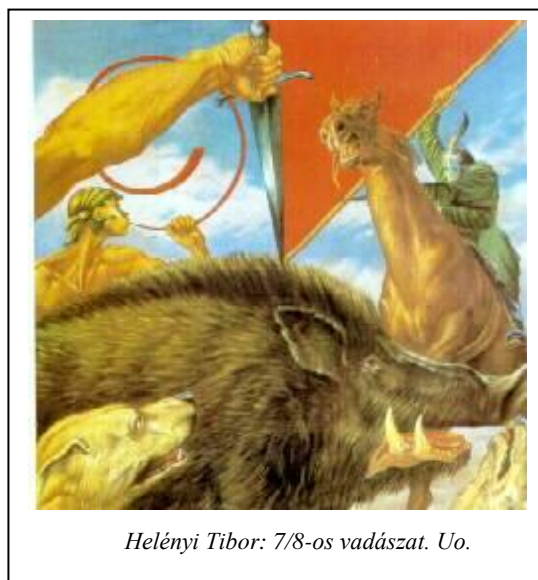
XHelényi Tibor: A négyzetnek két átlója van.
Művészet, 83/3.

V Helényi Tibor: Központkeresés.
(uo.)

Helényi Tibor: Egyik a másik után.
Uo.

Helényi Tibor: 7/8-os vadászat. Uo.

Ablakok - ajtók

Az óra megtartható előkészítő beszélgetés, irodalmi mű meghallgatása után, ahol mélyebben foglalkozhatunk a témával. Alább egyszerűbb változatot mutatok be.

Szabad feldolgozás

Egyszerűen csak kiadjuk a címszót, minden magyarázat nélkül.

Dramatikus játékkal előkészített feldolgozás.

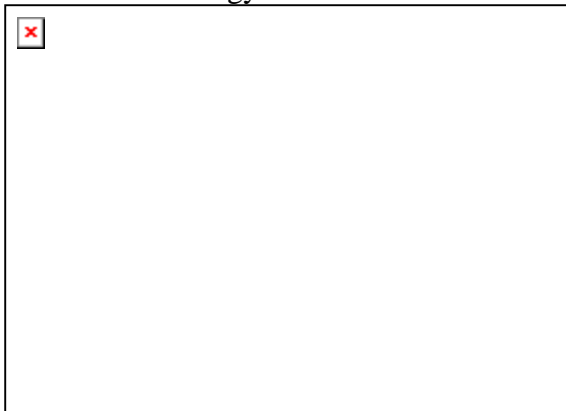
Két álló ruhafogasra keresztbe rakunk egy léceket, kész az ablak. Csoportok játszanak el egy-egy jelenetet az ablak mögött.

A feladat: a történet áttétele egy az absztrakció különböző szintjét megvalósító képbe.

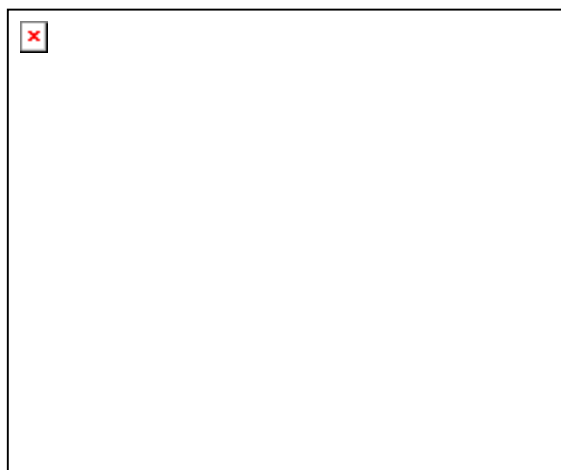
Egy olyan ablak tervezése, ami sejtetni engedi a mögötte történeteket.

Irányított feldolgozás

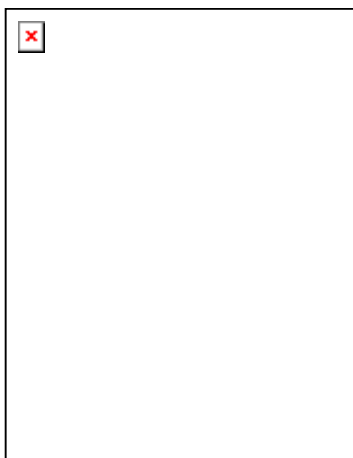
Mi minden lehet egy ablakban?

Z Csoma Gergely: Leányportré. Moldvai csángó magyarok. Corvina, 1988.

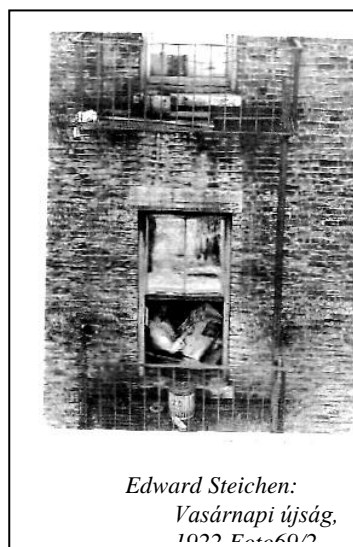
Y Farsang Sándor: A békekesség éve? Jahre des friedens/Katalógus. Junge ungarische Maler und Grafiker der Gegenwart.

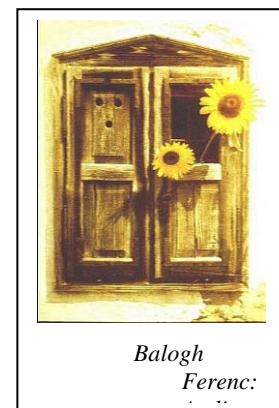
Paizs Gobel jenő: Aranykor

A te ablakodban mi

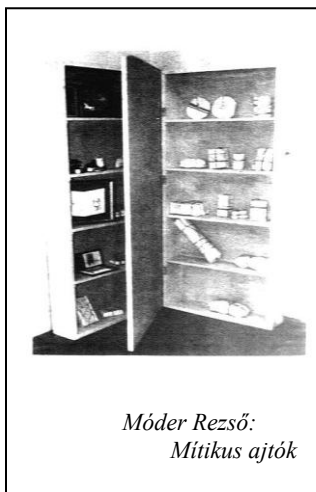

*Edward Steichen:
Vasárnapi újság,
1922. Értéke 60/2*

*Balogh
Ferenc:*

van?

*Móder Rezső:
Mitikus ajtók*

Technikai tanulmányt követő címszó feldolgozás.

A ceruza, színes ceruza,

Tóta Gabi

harmadikosaitól:

**Szemléletés:
Tematikus diák/
ablak, ajtó**

filctoll, akvarell
tanulmányokban

kis ablakocskákat készítünk. Kézenfekvő hát, hogy az alkalmazáskor kiadjuk választható feladatként: mit látsz egy ablakban?

Néhány munka a művészeti iskola

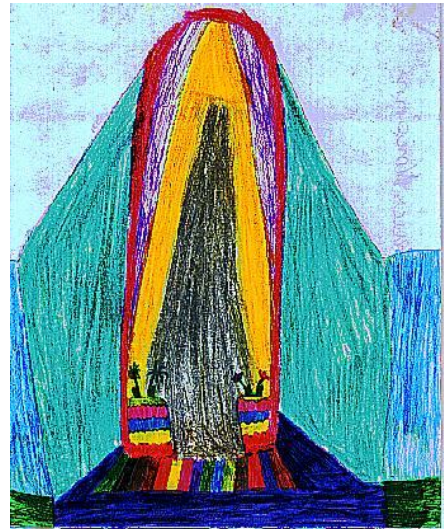

BBMátyus Kriszti ?

Van egy szép papírom

" bár kicsinyesnek, s szinte nevetségesnek tűnhet, mégis, amilyen csekély, éppolyan hasznosan ébresztgetheti a

szellemet változatos leleményekre..

" Leonardó a

foltbalátásos feladatnál mentegetőzik imígyen, mi már tudjuk, nem is olyan kicsinyes és csekély. Mi inkább ennél a feladatnál érezzük sükségét a mentegetőzésnek.

Egyszerűen csak kirakunk egy csomó pici, szép felületű papírt, nyomdai maradékokat, és kezdjen velük mindenki, amit akar. Szép papírra felelőtlenül rajzolgatni. Talán emiatt sem kellene mentegetőznünk.

Rajzforgó

A ping-pong forgóhoz hasonló, kiteszünk az asztalra egy nagy papírt, körbeálljuk, lassan indul a menet, mindenki rajzol. Témául nyilván valami körrajz kínálkozik, például a kóró és a kismadár meséje, vagy nagyobbakkal mondjuk a csiga kompozíció.

Megállapodhatunk abban, hogy mindenki csak egy színt használ, vagy kitehetünk középre egy filc készletet, és ebből szedünk el, ahogy épp érjük. Felbonthatjuk a munkát részfeladatokra. Pl. először csak a szereplőket rajzoljuk. Aztán az út kavicsait, vagy néhányan a kavicsok közé fücsomókat, stb.

Következő lépés lehet az útszéli növények rajzolgatása, majd egy újabb körben virágok kerülhetnek rájuk. Következő körben mondjuk a szereplőket gazdagítjuk, végül jöhet a színezés.

Az osztály átalakítása

Ha az iskolában gond van az osztályok "dekorálásával", az első rajzórát tarthatjuk az osztályteremben.

Tervezés

Színes rajzeszközöket viszünk be, eldöntjük, mi legyen a terem átrendezés címszava.

Hálók, fák, égbolt, tárgykompozíciók, barlang, állatok, absztrakt, western, stb.

Elkészítjük a terveket, majd papír, vászon, gipsz, dobozok, faágak stb. segítségével nekilátunk a megvalósításnak.

Jó, ha beépítjük a kompozíciókba a gyerekek fényképeit, maszkjait, stb.

Nagyon nehéz óra, ha sok kilógó gyerekekkel számolhatok, inkább délutáni szabadfoglalkozáson csináljuk.

A megvalósításnál már csak a terem megőrzése nehezebb.

Zombori Béla egyik feladata:

A kulcs (Zombori Bélától gyűjtött feladat)

1. Befogadó jellegű témák

- a) - Próbáld felkutatni a kulcs kultúrtörténetét (első kulcs megjelenésétől a mai tömegcikként használt kulcsig)
- b) - Gyűjts példákat és illusztrációkat a város kulcsról
- c) - Próbáld össze gyűjteni a kulcs szimbolikus jelentését a vizuális nyelvben

2. Alkotó jellegű témák

- Próbáld rajzban értelmezni a kulcs felépítését, szerkezetét, illeszkedését a zárba
 - Számodra kedves kulcsot rajzold le tónusosan nagyítva (szénnel, ceruzával, tussal, stb.); figyeld meg a fény-árnyék hatást
 - Erőteljes megvilágításnál figyeld meg, majd rajzold le a fémes csillogást
 - Próbáld visszaadni a kulcs fény-árnyék hatását festéssel, fekete-fehér és egy szürke árnyalattal
 - Próbáld meg absztrahálni a kulcs fény-árnyék hatását a különböző szempontok alapján
- Különböző megvilágítási helyzeteknél válaszd ki a kulcs fényben, illetve árnyékban lévő részét és rajzold le egy foltként
- a.) A fényben lévő részt ábrázold fekete színnel, míg az árnyékban lévő részt fehérrel. Figyeld, és fogalmazd meg mi a különbség a helyes fény-árnyék, hatás és fordított fény-árnyék ábrázolás között.
 - b.) A számodra kedvenc fény-árnyék ábrázolási foltból csinálj kompozíciókat. Pl.: fehér papírra a kulcs árnyékos részét feketével, fekete papírra a kulcs fényes részét fehérrel, vagy fehér papírra fehérrel, esetleg fekete papírra feketével.
 - c.) A kulcs fény-árnyék foltjait torzítsd: vékonyítsd, kövéritsd, stb. és készíts ezekből különböző kompozíciókat (alkalmazhatsz különböző tükrözési elveket is).
- d.) Készíts kollázsokat, használd újságpapírt, alufóliát, fekete és fehér papírokat.**

Ikonfestés (Györe Zoltán feladata)

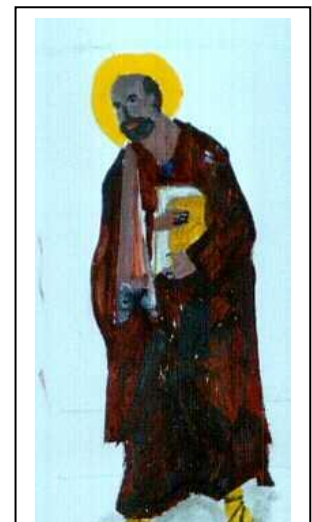
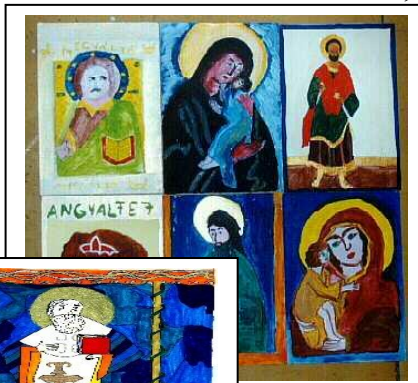
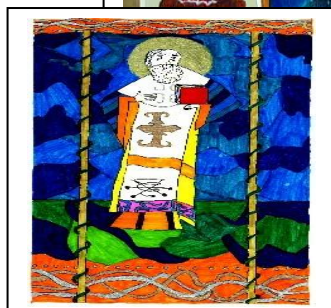
Nem is az a kérdés, miért másoljunk ikonokat (ha van festékünk, festeni szerető gyerekeink és elég időnk), inkább azt kellene megmagyarázni miért ne. Persze azért most mégis azt magyarázgatjuk, miért másolunk.

Az olajfestés technikai tanulmányait követheti, bevezetője lehet az expresszív festésmódnak, segíthet megőrizni az epikus kifejezés bátorságát egy-egy elbizonytalanodó szakaszban, vagy egy illusztrációs feladat előtt segíthet a történetet síkban tartani. Legfőképp azonban persze egyszerűen jól esik egy alapozott deszkafelületre másolgatni a finom színeket, felületeket.

Másolás

A munka a másolással kezdődik, ki-ki képességei szerint.

Ki rajzolt többet?

Motívumgyűjtő órák végén adható ki a feladat: Rajzoljatok egy nagy lapra minél több részformát tartalmazó kompozíciót, az adott témával kapcsolatban. Ha meseillusztráció volt a téma, természetesen tovább lehet gondolni a mesét, ha értelmesen sokszorozható egy

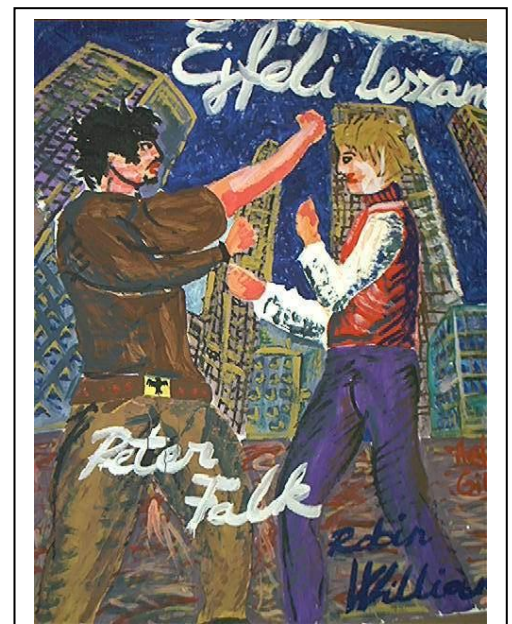
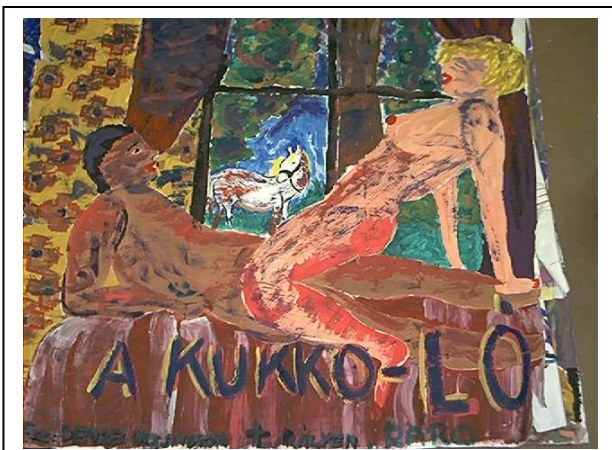
Művészeti iskola második osztály.

motívum, több is szerepelhet belőle.

Van egy ecsetem

Kitehetünk néhány moziplakátot, vagy készíthetünk néhány árnyékrajzot. Mindenki kap egy ecsetet, meg egy pohárban festéket. Mindenki csak ezzel a színnel festhet, meg kell próbálni átfesteni a plakátot, vagy kifesteni az árnyékrajzot,

de úgy, hogy a színek lehetőleg harmónikusan illeszkedjenek egymáshoz. (A képeket a Metszőkör középiskolása

i készítették, a Képzőművészeti Filmfesztiválra.

Ajándékkészítés

Igazából technika vagy kézműves órákra való feladat, de néha rajzórán is készítünk karácsonyi ajándékokat.

Gyertyatartók, gyertyák, karácsonyfadíszek, karkötők, fülbevalók, stb. Mindig a technikai, anyagi lehetőségektől függ mit csinálunk, na meg az épp esedékes tini divattól.

Egy csoportnyi ajándék a művészeti iskolától. Bővebben lásd Kezműves/ Ajandek98.doc

Félretett feladatok. (Még dolgozni kellene rajtuk)

Az utazás

Találtunk egy kuka mellett kiszabva ötven kis műanyag táskát. (34 x 28 x 9 cm) Opálosan átderengő műanyag lap, amit összeállítva egy kis táskát kapunk. Kézenfekvőnek tűnt, hogy bevigym a középiskolások órájára, kitegyek egyet középre, kezdjenek valamit a tárggyal. Ilyenkor persze mindig megvan a veszély, hogy a konkrétan jelenlévő tárgy kicsit blokkolja a fantáziát, leragad az első felmerülő ötletnél, vagy épp ellenkezőleg, ötletről-ötletre rebben. Sehol nem mer megállni.

A táska nyilván a csomagolás, dobozolás, reklám, műanyag világ, utazás fogalmakat hívja majd elő.

Másik lehetőségként az utazás címszó feldolgozása kínálkozott. Kezddhetjük egy feltáró beszélgetéssel. Előttünk a műanyag táska, előttünk jegyzetpapír. Beszélgetés közben rajzolgatunk, jegyzetelgetünk.

Utazás:

Elmozdulás a sík, vagy tér egyik pontjáról a másikra.

Elmozdulás egyik időpillanatról a másikra.

Ugyanez sorozaton át.

Köznap értelemben vett utazások utazók.

Kik – miért – hová?

Mit tudunk mindezekből bemutatni a táskákkal?

„Nagy utazások”

Felfedezések.

Kulturális utazások.

Mámorek-révületek.

Beavatások.

Építkezés

Képregény egy épülő házról

Iskola közösségi tereinek ábrázolása. Tervek készítése az átalakításhoz.

Makettezés.

Iskolaudvar és kert makett. Másképp?

Térkép a környékről. Jelek a létesítményeknek, belső funkcióknak.

Reggel (Varró Dániel verséből kiindulva)

Különböző hangulatú reggelek megjelenítése tárgykompozíciókkal, majd a kompozíciók megfestése.

A mi utcánk

Utcatok. /Tussal, tollal vagy pálcikával./

Előtér, középtér, háttér!

Fotókon az előtér kiszínezése.

Fess egy képet! Milyen házat építenél magadnak?

Készítsetek agyagtéglákat, majd ezekből néhány házikót, a tető lehet nád, gally, szalma.

Egészítsétek ki az utca képét. Rajzoljátok meg tussal, fapálcikával.

Mintázd meg agyagból a környék legérdekesebb épületét! Készíthetsz újabb, kitalált épületeket is. Kifestheted. összerakhatjátok játékvárossá

Építmény rajza

Építsünk közösen, vagy csoportmunkában építményeket építőkockákból, vagy színes papírdobozokból. (A dobozokat méretre vágott, vagy összehajtott újságlapokkal nehezíthetjük.) Először építsünk statikus épületet, majd valami merészebbet.

Bábokat, játékokat is teszünk az épületbe. Meg lehet rajzolni egyetlen bábót a háttérével, vagy nagyobb részletet, de rajzolhatsz fejből is bármit, ami a dobozépítményről eszedbe jut.

Dobozváros a szabadban.

Hűtőszekrényes, tévés dobozokból. Díszítsétek festéssel, ragasztással!

Útvesztő modell játékkockákból, vagy kisebb-nagyobb dobozokból. Rajzoljuk meg egyre sűrűbbre. Előtte tervrajz. Utána tágas játszótér.

Rajzoljuk, fessük meg az építményt!

Készítsetek alaprajzot a tanteremről!

Tervezd át az osztálytermet!

Osztályterem és környéke. Festés

Babalakás dobozból.

Bababútorok a lakásba.

Járművek papírból dobozokból.

Útkereszteződés a járműveknek.

Archimboldó kép nyomán ragassz levelekből, termésekből erdei manót! Aztán fessd is meg, a színeit nyugodtan átalakíthatod.

Vendégem érkezett

Vendéged érkezik valahonnét külföldről, és egy szót sem tud magyarul. Elhatározod, hogy kis képeket ragasztasz ki a lakásban a fürdőszoba, a wc, a konyha ajtajára. Rajzolja, fesse meg mindenki, mivel jelezné a szobákat.

Aztán nagyon belejössz a ragasztgatásba, és a fiókokra, szekrényekre is ragasztasz.

Végül elhatározod, hogy a lakás ajtajára is ragasztasz valamit, kik laknak itt?

Együtt járjátok be a környéket. Mit festetek, miután hazajöttetek?

Mielőtt elutazik, festeni szeretnél neki egy képet, amit magával visz, rólatok, arról, ahogyan éltek, szóval valamit, ami nem egyszerűen csak csoportkép a családról.

Évszakok színei

Beszélgetünk az évszakokról, megnézünk néhány diát, vagy egy filmet, majd:

Fessd meg az évszakokat színfoltokkal! Ne próbálj fákat, hóesést, stb. ábrázolni, csak színfoltokat fess!

Mit tudnál még színfoltokkal megfesteni?

A feladat megoldás során vezethetjük a gyerekeket bizonyos konvencionális színegyüttesek felé, vagy szabadon keresgélhetnek a színek között. Környezet órára kívánczó feladat.

Az évszakok formái.

Milyen tárgy, dolog, jut eszedbe az egyes évszakokról? Szánkó, labda, stb. Egy labda még kevés ahhoz, hogy kép legyen belőle. Mit tehetnénk még hozzá? Rajzoljuk, festük meg őket! Az egyszerű kompozíciós tanulmányok, vagy epikus ábrázolás mellett montázs, kollázs készítéssel is feldolgozhatjuk a témát.

Az évszakok eseményei.

Játsszunk el egy évszakhoz fűződő népszokást, rajzoljátok, fessétek meg!

Fessünk évszak naptárt! Elosztjuk a feladatokat, mindenki választ egy hónapot, lehetőleg persze úgy, hogy legalább két naptárt össze tudjunk állítani.

A naptárlapok alján szöveges, képes feljegyzések lehetnek a hónap eseményeiről.

Válassz ki az udvaron egy fát, fessd meg minden évszakban!

Melyik évszakhoz milyen rajzeszközt választasz?

A képi megjelenítés vizuális problémáit mindig a feldolgozott népszokás jellege adja. A busójárás nyilván a kontrasztok., a pünkösdi inkább kompozíciós előtanulmányokat igényel.

Hajó

Korábban már előkerült néhány fogalom feldolgozó feladat.

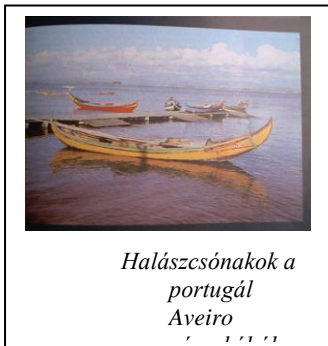
Liens, kezek, falak, stb. A sor szinte tetszés szerint folytatható, a feladatok képzőművészeti tartalma, mélysége változó. Van

olyan feladat, amely rajzeszközt használ ugyan, de a cél egyértelműen a személyiség fejlesztése, vagy a világ bizonyos jelenségeinek fogalmi feldolgozása. A feladatok többségében viszonylag szabadon határozhatjuk meg, mennyi képzőművészeti tartalmat rejtünk beléjük. A hajó feladat pl. felfogható egyszerű illusztrációs feladatnak, lásd pl:

[..\ALAPOZ\tanmenetkerettantervi 1-4.doc - hajó](#) makettező játéknak, hosszabb komplex

munkát indíthat, Lásd pl: GYIK műhely: A Pézsempatek utasai, de elindíthat egy filozófia órát is.

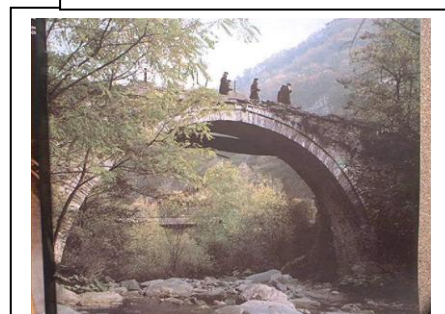
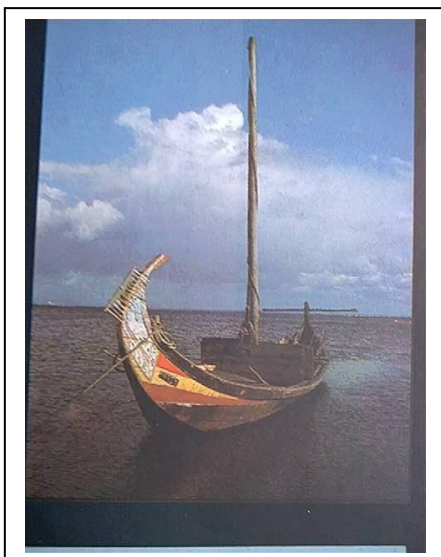
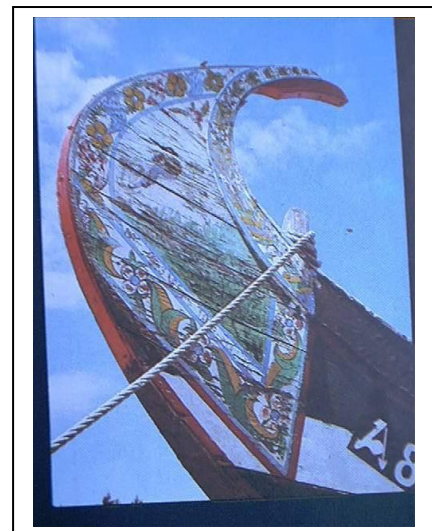
Szemléltetés: tematikus diák / hajó

Halászesónakok a portugál Aveiro

Ivócsanakok a nagyszentmi klósi

Híd

Szintén jó projekttema lehet.

Pszeudo

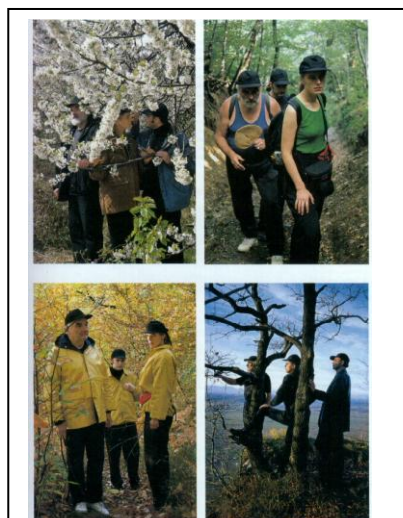
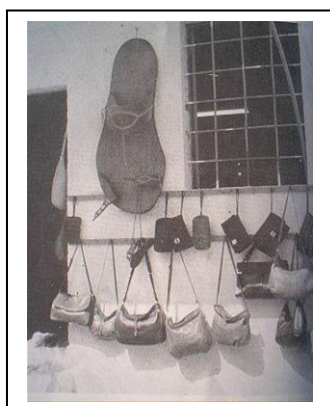
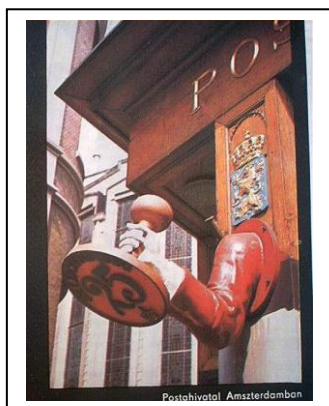
Álságos. Olyan, mintha. Anyagidegen. Bármely szabad feldolgozásnál alkalmazhatjuk, valami egészen alkalmatlan anyaggal való megmérkőzés zárhatja a feladatot. Fogalmi átjárók nyílhatnak a közhelyek, a giccs felé.

Érdekes lehet bizonyos posztavantgard alkotók, alkotások vizsgálata.

Hol az a határ, ahol a művész kifinomult eszközökkel jelenít meg egy üres valóságszeletet, és hol billen át a mondanivaló nélküli üres ötletkedésbe?

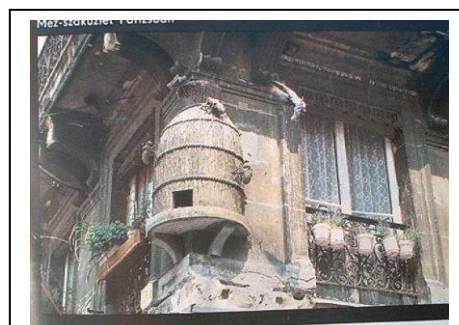
Címerek, cégérek

Heraldikával még nem foglalkoztunk, túl sok történelmi ismeretet kívánna. Érdemes lenne egy projektet áldozni rá. Ezt zárhatja tetszés szerinti címerek, cégérek tervezése.

Alexandr Ilic: Hévízei Művészet.

Rondó. Ludwig Múzeum.

A cégérek a Múzsák Magazinból valók.

"Sunt lacrimae rerum et mentem mortalia tangunt."

Vergilius, Aeneas, I. 462.

Egy hajókoffer, utazóláda. Kié volt, mit pakolt bele? Mikor készült és hol, vajon mire gondolt naphosszat készítője? Egy tárgy némasága a legbeszédesebb. Hogy mit mondanak, és mivel beszélnek? A hallgatásukkal. És mit üzennek a tárgyak a múltból? Azt, hogy a múlt, akárki élte, már a sajátunk. Egy tárgy múltja saját jelenünk értelmezése. Megismerek egy történetet, mert a tárgy elmeséli, és a történet szereplői saját rokonaimmá válnak, ismerőseim, barátaim, emberek, akik iránt érthetetlen módon szeretetet és gyengédséget érzek. Belelátok az életükbe, mint egy földszintes ház nyitvafelejtett ablakán. Minden ember élete egy regény. Családragény. A tárgyak története pedig valójában emberi sorsok metaforái.

Pontosabban maguk a tárgyak valahol, valamiképpen: emberek.

Emberek, akik Vergilius hőiséhez hasonlóan elhagyva szülőföldjüket, új hazát kerestek. Történetük néma hősei a tárgyaik, amiket magukkal vittek, vagy otthon hagytak. A hajókoffer. Talán ezen ült a hajókabinban és nézett ki a kis kerek kabinablakon Válint Rézi, útban Amerikába. Vagy ez egyike annak a három hajóladának, amikkel Witek Zsigmondné 1927-ben visszatelepül Magyarországra? Ő ült rajta és bámult ki az ablakon, miközben sóvárogva leste, mikor tűnnek fel az európai kontinens partjai? Egy hajólada története egy ember élete. Egy ember élete a történet, a történelem egy pillanata. Vajon megőrzi-e történetüket könyv, emlékezet? Mallarmé írja valahol: " Minden azért van a földön, hogy egy könyvben végződjék."

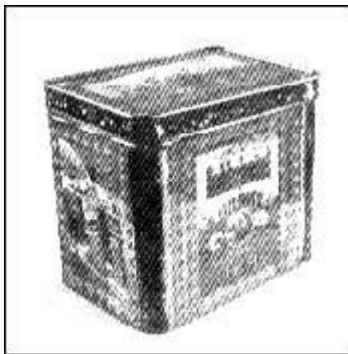
Erről szól az Aeneis I. énekének 462. sora, ami akkor is lefordíthatatlan, ha a fordító kiszabadítja magát a metrika fogságából. Aeneas Didóra várakozik egy ligetben, ahol templomot építenek Júnónak, a falakat faragások (freskók?) díszítik, amelyeken a trójai háború jelenetei láthatók, mindaz, amit Aeneas maga mögött hagyott. A látottak mélyen felkavarják, sírva fakad, és ekkor mondja Achatésznek: "*Sunt lacrimae rerum et mentem mortalia tangunt*". Könnyekre fakasztják a tárgyak (dolgok) az embert és a halandó dolgok megérintik az ember lelkét. Ez lehetne a sor minden költészetet nélkülöző nyersfordítása. A latin szavak jelentésének holdudvarát meglehetősen nehéz visszaadni. Egészen egyszerűen arról szól, hogy az ember a tárgyakon keresztül saját halandóságára ébred rá, ezáltal a tárgyak állandó felkiáltójelként ötlenek szemünkbe. Ilyen lehetett egy utazóláda, egy reklámcédula, egy öngyújtó, egy kávédaráló Witek Zsigmondné életében is. Hogy ki volt ő, arról a következő oldalakon olvashattok...

Tárgyak, amelyeket a WITTEK'S CONFECTIONERY-ben árultak és használtak:

Reklámcédula az üzletből

**Az üzlet: E. Wittek's
Confectionery**

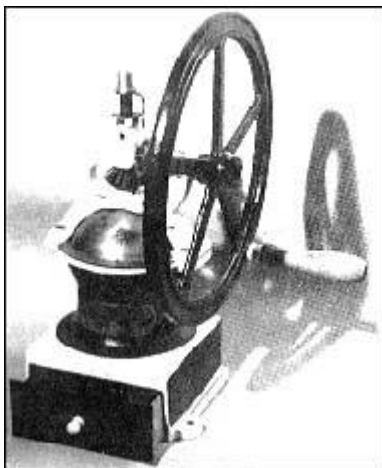
**Teásdoboz festett kínai
motívumokkal**

**Fagylaltgép a század
elejéről**

**Öngyújtó. I. világháborús
töltényből készült munka**

**Kávédaráló-gép, kerek,
alul fiókos**

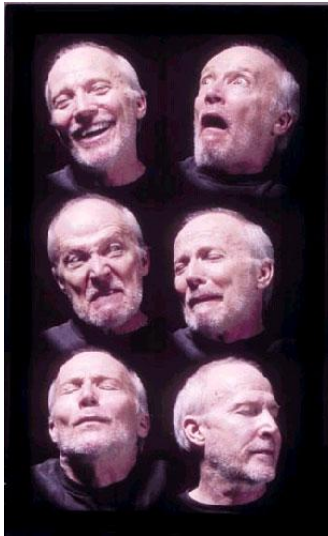

Képeslap Philadelphiáról

Mit érzek? (Érzünk?)

Megnézzük Bill Viola néhány munkáját. A feladat: tetszőleges technikájú alkotás létrehozása, amely valamiféle érzést jelenít meg.

Szemléltetés: Művészettörténet / Kortárs külföldi / Bill Viola

31. ábra **Bill Viola**

*Passions, Hat fej, 2000,
videóinstalláció Fotó: Fred
Scruton • © James Cohan
Gallery*

32. ábra

Bill Viola

Passions, The Quintet of the Astonished, 2000, videóinstalláció • Fotó: Kira Perov © Bill Viola

Bill Viola

Passions, Silent Mountain,
2001, videóinstalláció,
Fotó: Mike Bruce
© Anthony d'Offay Gallery

Bill Viola

Going Forth By Day, 2002, videóinstalláció
© Guggenheim Museum, Bilbao

Bill Viola

Going Forth By Day, 2002 © Guggenheim
Museum, Bilbao
A tűz születése

Bill Viola

*Going Forth By Day, 2002 © Guggenheim Museum,
Bilbao
Özönvíz*

Bill Viola

Going Forth By Day, 2002 © Guggenheim Museum,
Bilbao
Utazás

Bill Viola

Going Forth By Day, 2002 © Guggenheim Museum, Bilbao
Az Első Fény

1998-ban Bill Viola, mint meghívott művész részt vett a Getty Múzeum Kutató Intézetében egy a szenvedélyeket és azok művészeti bemutatását elemző munkában. Szélsőséges arckifejezések, megmagyarázhatatlan gesztusok, melyek mind az érzelmek viharában mutatkoznak meg, lehet az szenvedés, öröm vagy bánat, képezik a tanulmány alapját. Viola érdeklődése főleg a középkori és reneszánsz festmények felé fordult, melyeken a fájdalom, a düh és a szorongás gyakorta központi témákká váltak a vallásos témákon keresztül. Ez az érdeklődés végül „The Passions” című sorozatát eredményezte, mely a Los Angeles-i és a londoni kiállítások után most Madridban tekinthető meg a Los Angeles-i J. Paul Getty Museum szervezésében, a kiállítás kurátora John Walsh, a J. Paul Getty Museum tiszteletbeli igazgatója. A plazmaképernyők nagy formátuma régi mesterek műveit idézik, melyeken Viola kihasználva a modern technológia legújabb eszközeit olyan műveket teremt mint *Observance* (2002), mely Dürer *A négy apostol* (1526) című művén alapszik, vagy *Emergence* (2002), ahol Masolino *Pietá*-ját idézi. Bill Viola minden szempontból a videoművészet nagymestere.

A legmodernebb technikát, s hivatásos színészeket használ munkáihoz, majd a felvételeket lassan lejátszva, a kép néha szinte mozdulatlanak tűnik, hosszú szekvenciákon keresztül sokkolja a nézőt az érzelmek és szenvedélyek minden apró részletének bemutatásával. A művek, csendesek és intímek, hűen tükrözik a különböző érzelmi állapotokat. Viola számára nagyon fontos a megfelelő környezet megteremtése, pontosan beállított fényviszonyok és hangeffektusok által. A művész nagyon elégedett volt a madridi installációval, ahol „hosszú pályafutása során először érezte magát teljesen elégedettnek”. A kiállítás május 15-ig látható a Fundación „la Caixa” kiállítótermében: Madrid, c/Serrano, 60.

Utassy Annamária, Madrid

Játékkészítés

Tárgykészítés már előfordult néhány feladatnál. (Cipő, stb). Külön is kiadhatjuk azonban a feladatot. Tervezzen mindenki egy használható szobai vagy kültéri játékot, amit el is tud majd készíteni. Felhasználhatnak alapanyagokat, vagy esetleg talált tárgyakat is.

Néhány elkészült játék a művészeti iskolából: <..\KEZMUVES\jatekokkeppel.doc>